

Talouden tasapainotus 2020-2022

Ohjausryhmän yksimielinen ehdotus talouden tasapainottamisen keinoiksi

23.10.2019

Kunnan väestö

Asukasluku muuttuu....?

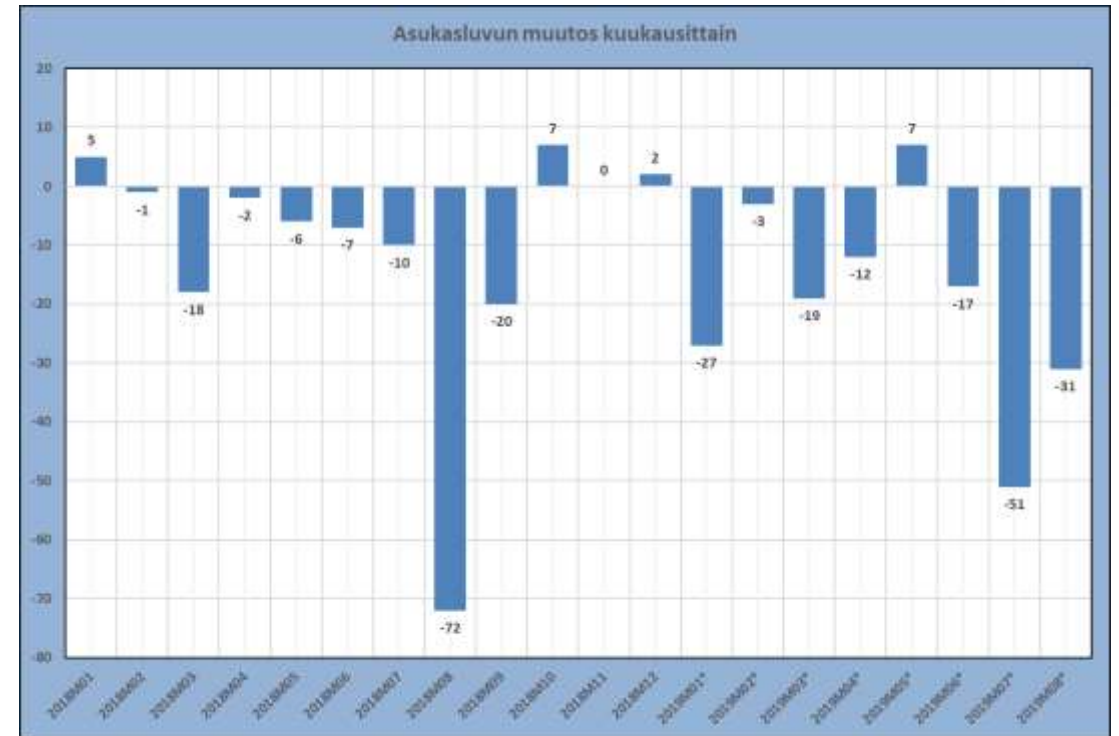
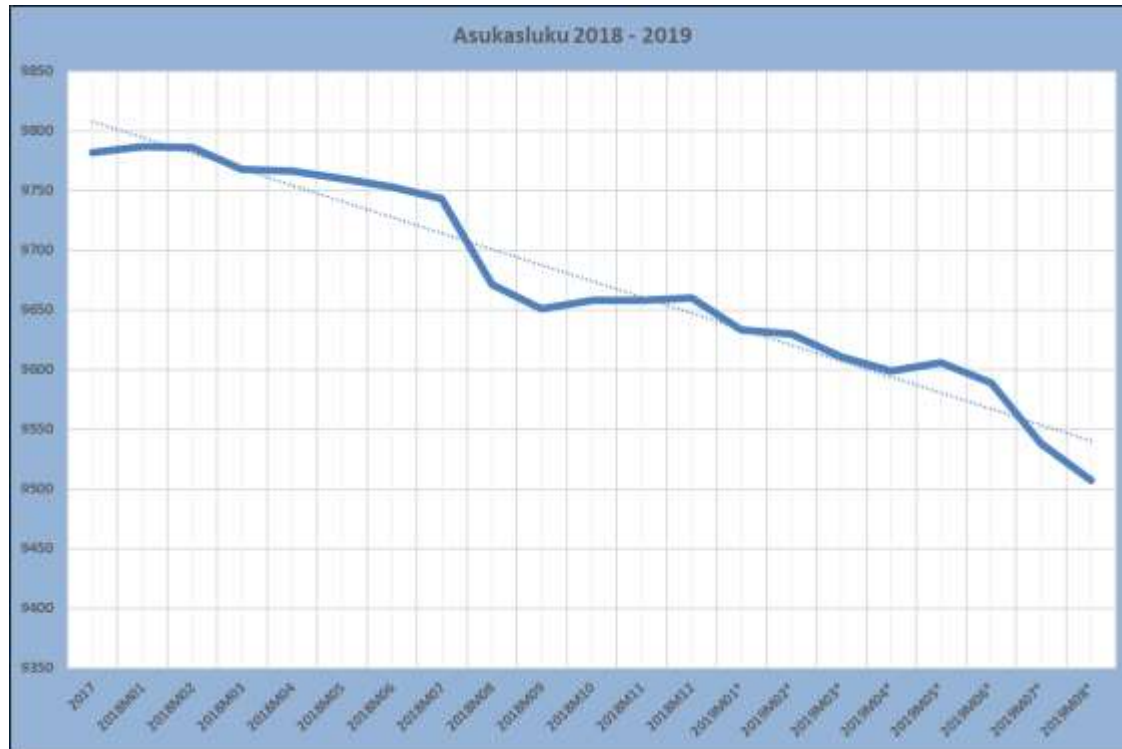
Leppävirta	2009	2014	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Asukasluku	10 633	10 015	9 650	8 972	8 523	7 788	-983	-109	-9,2 %	-1,0 %	-678	-97	-7,0 %	-1,0 %
0-5 päivähoido	560	518	428	361	336	314	-132	-15	-23,6 %	-2,6 %	-67	-10	-15,7 %	-2,2 %
6 esiopetus	84	95	93	67	63	57	9	1	10,7 %	1,2 %	-26	-4	-28,0 %	-4,0 %
7-12 alakoulu	716	601	596	466	406	361	-120	-13	-16,8 %	-1,9 %	-130	-19	-21,8 %	-3,1 %
13-15 yläkoulu	381	348	290	302	238	193	-91	-10	-23,9 %	-2,7 %	12	2	4,1 %	0,6 %
16-18 lukio/toinen aste	403	332	308	270	236	181	-95	-11	-23,6 %	-2,6 %	-38	-5	-12,3 %	-1,8 %
19-23 nuoret työikäiset ja	396	326	306	276	276	205	-90	-10	-22,7 %	-2,5 %	-30	-4	-9,8 %	-1,4 %
24-64 työssäkäyvät	5 690	5 158	4 760	4 038	3 649	3 333	-930	-103	-16,3 %	-1,8 %	-722	-103	-15,2 %	-2,2 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	1 259	1 384	1 555	1 605	1 529	1 126	296	33	23,5 %	2,6 %	50	7	3,2 %	0,5 %
75-84 eläkkeellä olevat	894	933	939	1 133	1 295	1 281	45	5	5,0 %	0,6 %	194	28	20,7 %	3,0 %
85... ikääntyneet	250	320	375	454	495	737	125	14	50,0 %	5,6 %	79	11	21,1 %	3,0 %
Huoltosuhte	2009	2014	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Leppävirta	63,9	72,2	79,6	95,7	104,8	109,4	16	2	24,6 %	2,7 %	16	2	20,3 %	2,9 %
Verrokkit	54,4	62,0	67,4	72,0	74,4	78,0	13	1	23,9 %	2,7 %	5	1	6,8 %	1,0 %
Koko maa	63,3	72,4	80,3	90,7	95,9	99,1	17	2	26,8 %	3,0 %	10	1	13,0 %	1,9 %
Mediaani-ikä	2009	2014	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Leppävirta	48,0	51,0	53,0	56,0	57,0	57,0	5	1	10,4 %	1,2 %	3	0	5,7 %	0,8 %
Verrokkit ka	41,6	42,8	43,8	45,9	47,3	49,3	2	0	5,3 %	0,6 %	2	0	4,8 %	0,7 %
Koko maa ka	45,7	47,5	49,2	51,7	53,0	54,3	3	0	7,6 %	0,8 %	3	0	5,1 %	0,7 %

Perlacon Oy 2019

Asl. 2019M08* 9 507

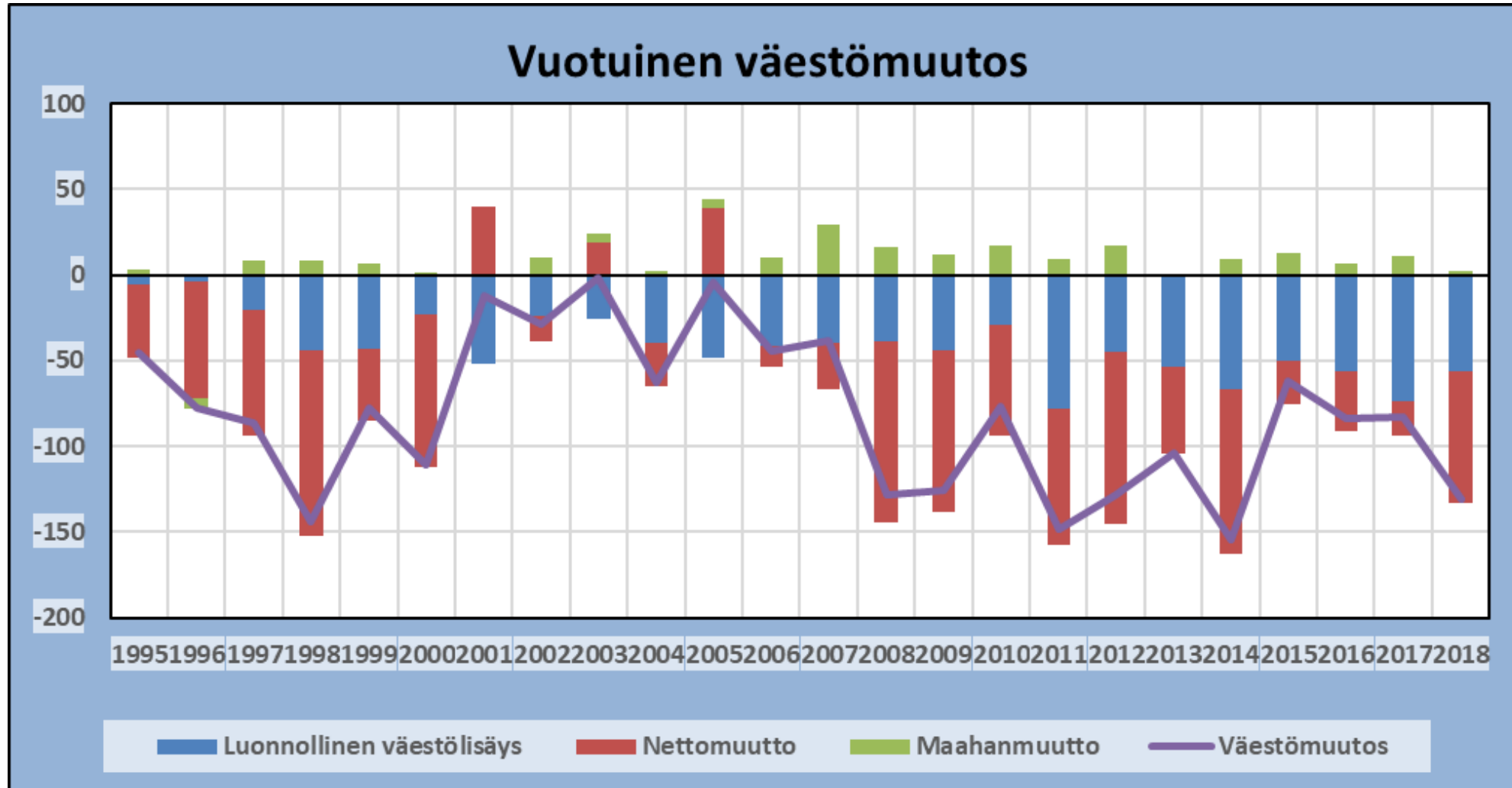
- Tilastokeskus arvioi asukasluvun laskun pysyvän tasaisena
- Työikäisten määrän ennakoitaan edelleen laskevan → negatiivinen vaikutus verotettavan tulon kehitykseen.
- Lasten määrän ennakoitaan vähenevän vuoteen 2020
- Ikääntyminen näyttää jatkuvan.
- Huoltosuhte on liki verrokin ja koko maan tasoa. Huoltosuhteen ennustetaan tulevaisuudessa heikkenevä näitä nopeammin.
- Mediaani-ikä on verrokkia ja koko maata korkeampi. Mediaani-ian ennustetaan nousevan koko ajan vuoteen 2040 asti.
- Ikääntyminen johtaa erityisesti verotettavan tulon alenemaan.

Asukasluku muuttuu....2019?

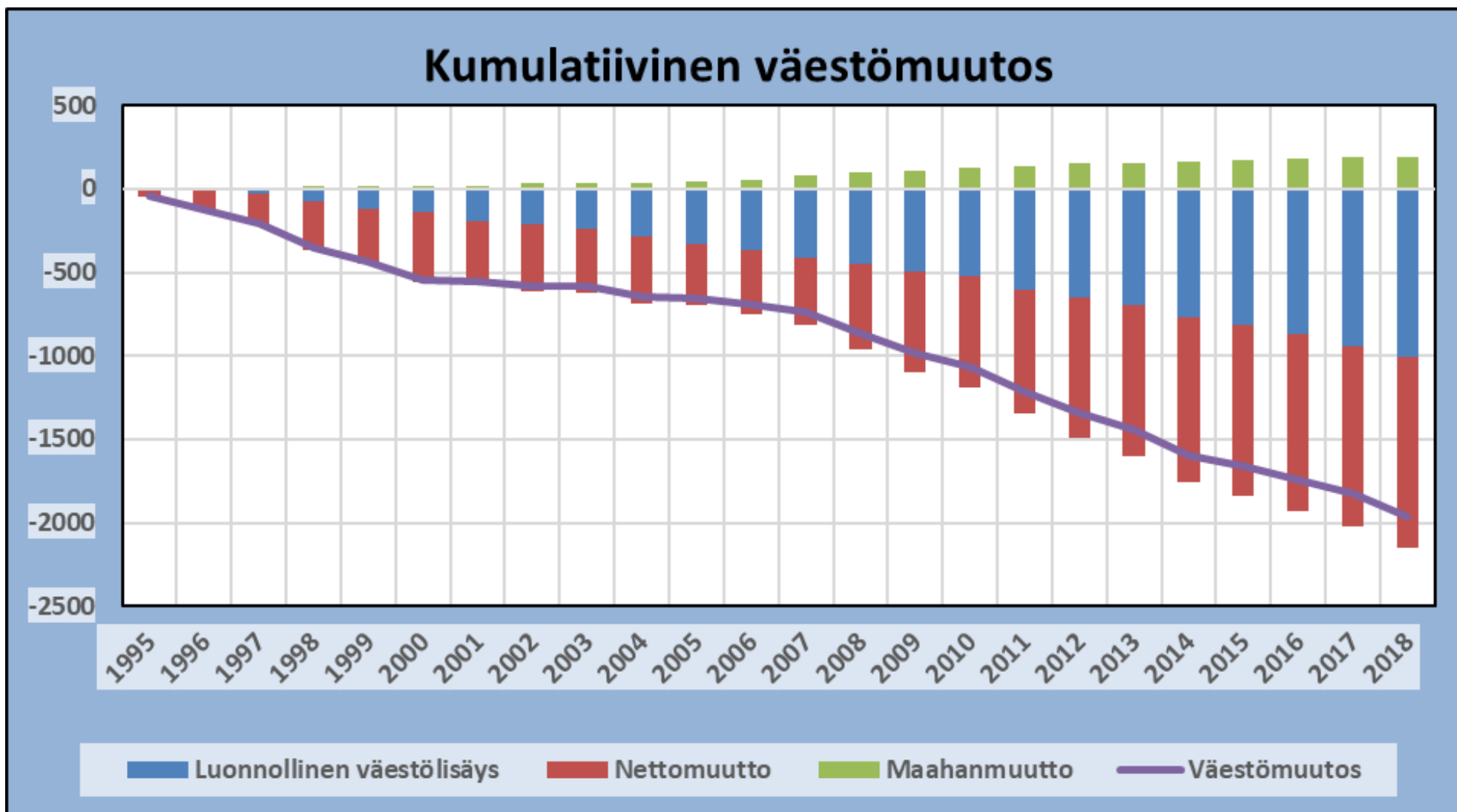

Leppävirta	
Asukasluku 2018 31.12	9 650
Asukasluku 2019M08*	9 507
Muutos kpl	-143
Muutos %	-1,48 %
Sijoitus (1=paras)	253

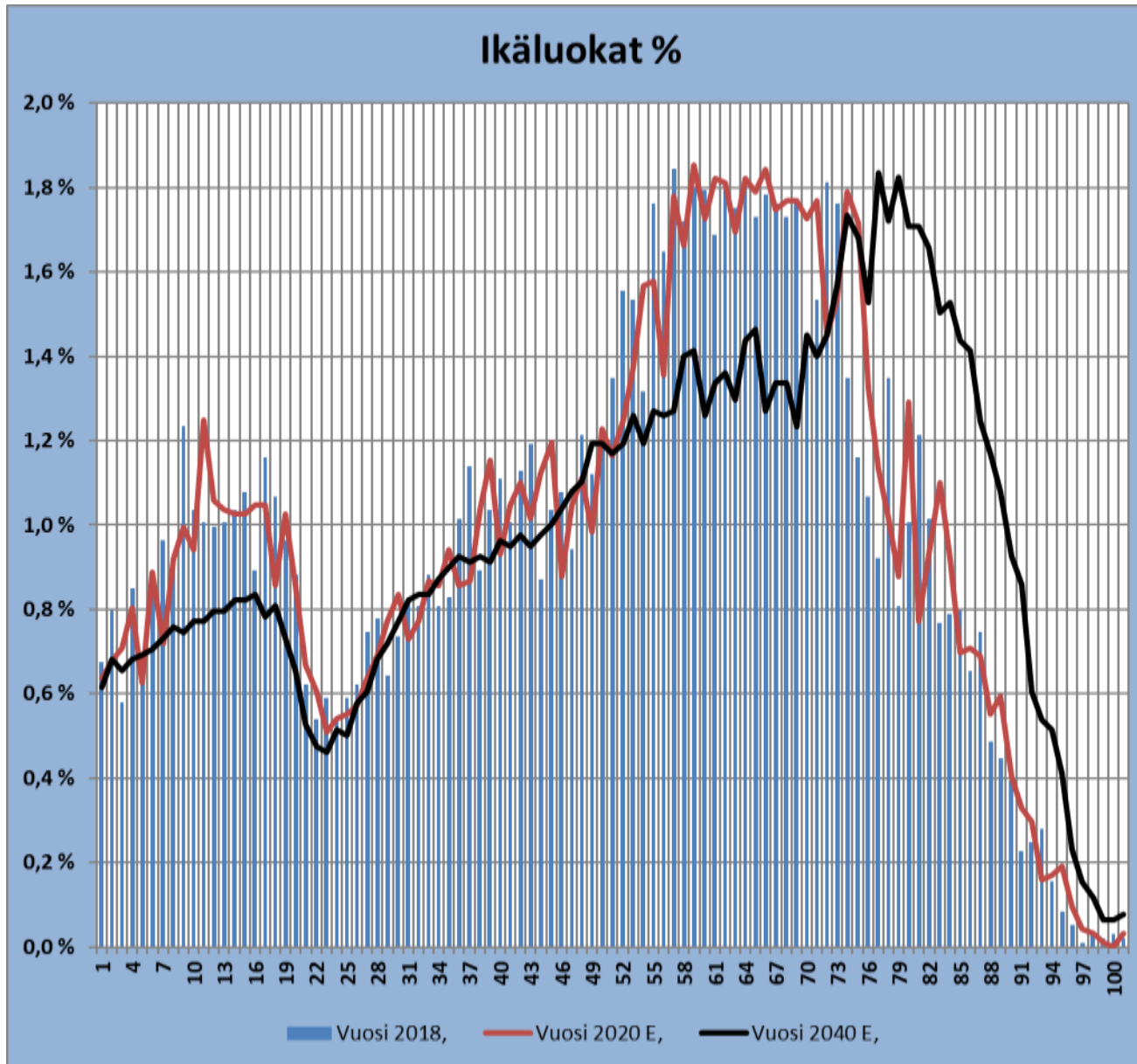
Väestönmuutos

Mistä väestönmuutos koostuu??

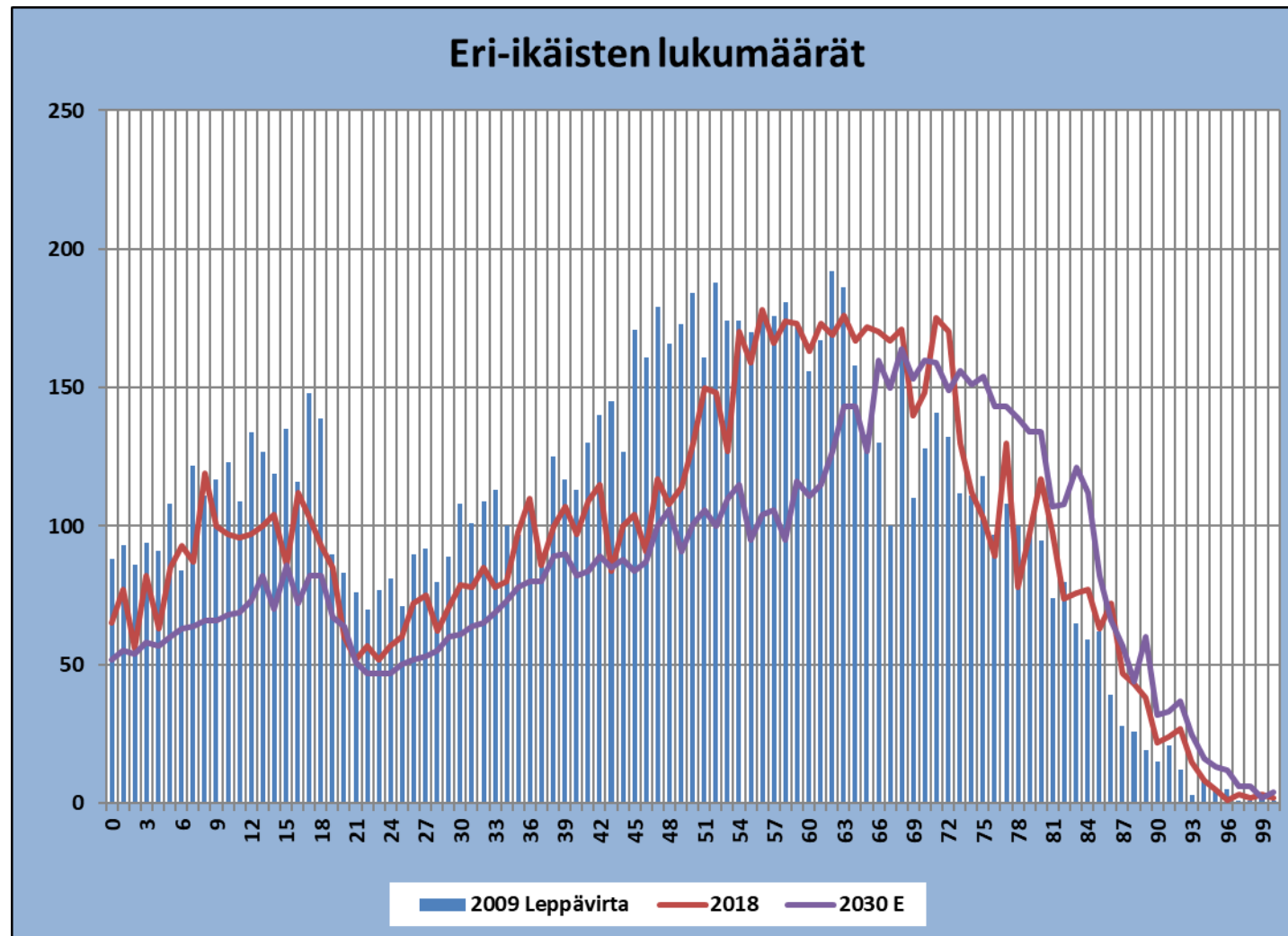

Väestörakenteen muutos, suhteellinen osuus

- Leppävirran kunnan väestörakenteen ennustetaan muuttuvan voimakkaasti iäkkäämmäksi vuoteen 2040 mennessä.
- Yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä lähes kaksinkertaistuu, työikäisten määrä vähenee lähes kolmanneksen ja lasten määrä alenee neljänneksen.

Väestörakenteen muutos, henkilöinä

- Väestörakenteen muuttuminen tulee huomioida palvelurakenteen suunnittelussa ja muutoksen johtamisessa.

Leppävirta - tuloslaskelma

- Toimintatuotoissa ja – kuluissa on varsinaiset kunnan järjestämät palvelut.
- Verotulot perustuvat kunnan verotusoikeuteen.
- Valtionosuudet – ei korvamerkittyjä, eivät ylitä palvelun tuottamisesta aiheutuvia menoja.
- Vuosikate on säännöllisten tulojen ja menojen jälkeinen välisumma, olisi oltava > poistot ja mieluummin > nettoinvestoinnit + lainan lyhennys.
- Mikä on oikea poistojen taso?
- ”Kurjuutta” mitataan nykyisin alijäämällä, alijäämään eivät suoraan vaikuta investoinnit; alijäämää ei voi korjata kassavaroilla.

Poikkeuksellisen suuri
toimintakatteen kasvu

Leppävirta	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintatuotot 1000 €	10 150	9 685	10 106	9 923	9 653	9 430
Toimintamenot 1000 €	61 250	62 416	63 405	64 972	63 812	67 192
Toimintakate €	-51 100	-52 731	-53 293	-55 026	-54 165	-58 060
Kunnallisvero 1000 €	29 060	28 235	28 481	28 524	27 957	29 588
Yhteisövero 1000 €	1 641	2 018	2 342	2 317	2 821	2 598
Kiinteistövero 1000 €	1 581	2 220	2 275	2 346	2 420	2 499
Verotulot yhteensä 1000 €	32 282	32 473	33 098	33 187	33 198	34 685
Valtionosuudet 1000 €	24 417	24 755	25 103	25 992	25 146	24 798
Rahoitustulot ja -menot netto 1000 €	680	518	508	264	622	523
Korkotulot 1000 €	32	33	37	53	37	34
Muut rahoitustulot 1000 €	815	694	648	364	705	730
Korkomenot 1000 €	138	201	175	151	119	120
Muut rahoitusmenot 1000 €	29	8	2	2	1	121
Vuosikate 1000 €	6 279	5 015	5 416	4 417	4 801	1 946
Poistot 1000 €	3 581	3 708	4 235	4 407	4 796	3 414
Satunnaiset tuotot 1000 €	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut 1000 €	0	0	0	0	0	0
Tuloslaskelman tulos 1000 €	2 698	1 307	1 181	10	5	-1 468
Poisterojen muutos 1000 €	0	-3 093	84	83	83	-724
Varausten muutos 1000 €	-2 500	1 900	-1 100	0	0	820
Rahastojen muutos 1000 €	-18	-16	0	0	49	13
Ali/ylijäämä 1000 €	180	98	165	93	137	-1 359
Kumulat. edell. tilik. ja kuluvaan tilikauden jäämät 1000 €	5 067	5 166	5 331	5 397	5 535	4 175
Asukasluku	10 170	10 015	9 953	9 865	9 782	9 650
Verotettava tulo (laskennallisesti)	145 300	141 175	142 405	142 620	139 785	140 895
Veroprosentti	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	21,00

Tuloslaskelmasta toimintakate

- Toimintakate on negatiivinen luku, joka on toimintatulojen ja toimintamenojen erotus.
- Toimintakatteeseen sisältyvät kunnan varsinaisen palvelutuotannon tulot ja menot.
- Mitä suurempi toimintakate on, sitä enemmän kunnan on saatava toimintaa rahoittavia tuloja verorahoituksesta ja valtionosuuksista (ja rahoitustuloista jne).

Oma sij.	Toimintakate e/as	2008	2018				
	Minimi	3 414	4 320				
	25 %	4 052	5 373				
	Keskiarvo	4 399	6 021				
	75 %	4 697	6 551				
	Maksimi	5 841	9 043				
161	Leppävirta	4 007	6 017				
Sij.	Toimintakate e/as	2008	2018	Sij.	Toimintakate e/as	2008	2018
1	Rusko	3 699	4 320	295	Pelkosenniemi	5 376	9 043
2	Pornainen	3 717	4 446	294	Puolanka	5 252	8 392
3	Kerava	3 479	4 449	293	Savukoski	5 841	8 364
4	Muurame	3 762	4 521	292	Ristijärvi	5 212	8 247
5	Helsinki	3 671	4 590	291	Utsjoki	5 800	8 215
6	Jyväskylä	3 806	4 611	290	Salla	5 557	8 129
7	Lieto	3 915	4 619	289	Vaala	5 629	8 035
8	Lempäälä	3 867	4 668	288	Enontekiö	5 734	8 002
9	Pirkkala	3 585	4 685	287	Hyrnsalmi	5 414	7 947
10	Vantaa	4 021	4 701	286	Rautavaara	5 382	7 704
11	Ylöjärvi	3 578	4 706	285	Lestijärvi	4 976	7 621
12	Järvenpää	3 768	4 745	284	Ilomantsi	5 279	7 552
13	Kempele	3 725	4 762	283	Vesanto	5 170	7 520
14	Hattula	3 827	4 826	282	Posio	5 079	7 491
15	Vihti	3 824	4 828	281	Kemijärvi	5 590	7 480
16	Oulu	3 604	4 837	280	Ylitornio	4 745	7 477
17	Kontiolahti	3 633	4 849	279	Pello	4 810	7 465
18	Espoo	4 261	4 851	278	Pudasjärvi	5 404	7 455
19	Kaarina	3 843	4 857	277	Muonio	4 711	7 384
20	Nurmijärvi	3 695	4 862	276	Suomussalmi	4 760	7 377

Kunnan tulovero – verotettava tulo

Oma sij.	Verotettava tulo €/as	2009	2018
	Minimi	8 456	8 957
	25 %	10 994	12 173
	Keskiarvo	12 791	14 175
	75 %	14 335	15 943
	Maksimi	30 924	38 115
110	Leppävirta	12 950	14 601
Sij.	Verotettava tulo €/as	2009	2018
1	Kauniainen	30 924	38 115
2	Espoo	22 593	24 674
3	Kirkkonummi	19 439	22 358
4	Helsinki	19 866	22 122
5	Tuusula	18 894	21 378
6	Sipoo	20 911	21 298
7	Naantali	16 884	20 272
8	Nurmijärvi	17 455	19 973
9	Pirkkala	17 368	19 844
10	Siuntio	16 710	19 766
11	Järvenpää	18 219	19 692
12	Inkoo	16 078	19 618
13	Porvoo	16 968	19 382
14	Kaarina	17 138	19 259
15	Vantaa	18 350	19 048
16	Kerava	18 480	19 021
17	Hyvinkää	16 738	18 973
18	Rauma	17 235	18 867
19	Vihti	16 665	18 754
20	Masku	15 183	18 607

Sij.	Verotettava tulo €/as	2009	2018
295	Merijärvi	8 712	8 957
294	Ranua	9 515	10 175
293	Halsua	10 567	10 234
292	Kivijärvi	8 456	10 293
291	Rääkkylä	9 288	10 317
290	Rautavaara	9 958	10 352
289	Siikainen	9 617	10 363
288	Karvia	10 386	10 393
287	Soini	9 730	10 408
286	Kärsämäki	10 436	10 422
285	Perho	9 698	10 480
284	Pertunmaa	9 667	10 524
283	Polvijärvi	9 467	10 575
282	Tervo	9 511	10 583
281	Posio	10 368	10 668
280	Kannonkoski	9 963	10 678
279	Pudasjärvi	9 942	10 721
278	Honkajoki	10 687	10 777
277	Pielavesi	9 939	10 836
276	Puolanka	10 427	10 887

Kunnan kiinteistöverot

- Kunta perii verotuloa myös sen alueella olevista kiinteistöistä.
- Pääasiallinen kiinteistövero peritään maapohjasta jne,
- Vakituisista asunnoista ja
- Muista asuinrakennuksista (vapaa-ajan asunnot)-
- On myös voimalaitosvero ja rakentamattomien tonttien vero.
- Vapaa-ajanasuntojen vero ei saa olla kuinka suuri hyvänsä (rajataan suhteessa vakituiseen asumiseen).
- Toisin kuin kunnan tuloveroprosentti, kiinteistövero ei ole alarajaltaan rajaamaton.
- Kiinteistöveroprosenttien taso on noussut hyvin paljon enemmän kuin tuloveroprosentti.

Yleinen KIVE	2008	2018	Muutos-%
Maksimi	1,00 %	1,80 %	80 %
Minimi	0,50 %	0,93 %	86 %
Keskiarvo	0,71 %	1,07 %	50 %

Vak. asrak, KIVE	2008	2018	Muutos-%
Maksimi	0,50 %	0,75 %	50 %
Minimi	0,22 %	0,41 %	86 %
Keskiarvo	0,31 %	0,52 %	65 %

Muu asrak, KIVE	2008	2018	Muutos-%
Maksimi	1,00 %	1,80 %	80 %
Minimi	0,50 %	0,93 %	86 %
Keskiarvo	0,85 %	1,14 %	34 %

Leppävirran prosentit

- Yleinen 1,00 %**
- Vakit asrak 0,45 %**
- Muu asrak 1,00 %**

Oma sij.	Kiinteistövero e/as	2008	2018
	Minimi	47	124
	25 %	108	233
	Keskiarvo	159	335
	75 %	165	362
	Maksimi	1 110	2 085

180	Leppävirta	133	259
-----	------------	-----	-----

Sij.	Kiinteistövero e/as	2008	2018
1	Pelkosenniemi	1 110	2 085
2	Eurajoki	698	2 032
3	Kustavi	860	1 535
4	Kittilä	485	1 094
5	Utajärvi	573	993
6	Kolari	562	959
7	Sodankylä	448	942
8	Vaala	518	942
9	Tervola	544	915
10	Luhanka	231	819
11	Puumala	372	783
12	Taivassalo	357	717
13	Ristijärvi	351	635
14	Inari	271	633
15	Kuhmoinen	311	600
16	Hirvensalmi	324	599
17	Parainen	259	599
18	Kemijärvi	339	587
19	Inkoo	223	544
20	Simo	102	532

Sij.	Kiinteistövero e/as	2008	2018
295	Liminka	47	124
294	Hausjärvi	102	128
293	Tyrnävä	58	134
292	Lumijoki	72	141
291	Laihia	77	153
290	Uurainen	71	166
289	Marttila	68	169
288	Nousiainen	73	181
287	Valtimo	86	183
286	Lieto	98	184
285	Aura	84	189
284	Rusko	80	189
283	Kontiolahti	131	189
282	Jokioinen	87	190
281	Karjokki	86	191
280	Luoto	109	193
279	Isokyrö	77	195
278	Ulvila	73	197
277	Liperi	115	197
276	Masku	100	198

Osuus yhteisöveron tuotosta

- Kunnat saavat valtiolta oman osuutensa yritysten tuottaman yhteisöveron tuotosta. Tämä kuntien ja valtion välinen jako-osuus sovitaan (vuosittain)
- Kuntien keskinäinen osuus yhteisöverosta perustuu kunnassa olevien yritysten ja yritysten työpaikkojen määrän ja yritysten verotettavan tulon perusteella.
- Kaikkaa yhteisöverotuloa EI jaeta sille kunnalle, jonka alueella on yrityksen kotipaikka tai pääkonttori.
- Yhteisöveron määrä tulee alenemaan sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä.
- Aika-ajoin keskustellaan yhteisöveron poistamisesta suhdannemuutosten perusteella – toisaalta tämä poistaisi osan kunnan motivaatiosta koettaa houkutella alueella elinvoimaa kasvattavaa yritystoimintaa.

Oma sij.	Yhteisövero e/as	2008	2018
	Minimi	45	62
	25 %	145	169
	Keskiarvo	231	265
	75 %	278	325
	Maksimi	1 706	1 056
108	Leppävirta	207	269
Sij.	Yhteisövero e/as	2008	2018
1	Harjavalta	875	1 056
2	Savukoski	704	942
3	Pyhäjärvi	678	935
4	Helsinki	500	887
5	Vieremä	548	865
6	Kaskinen	1 706	857
7	Rautavaara	600	823
8	Multia	495	686
9	Puumala	490	650
10	Ilomantsi	415	628
11	Heinävesi	514	616
12	Kivijärvi	414	552
13	Juupajoki	255	532
14	Lestijärvi	422	521
15	Turku	336	508
16	Sonkajärvi	370	491
17	Äänekoski	241	486
18	Mäntyharju	357	476
19	Puolanka	371	475
20	Kangasniemi	374	471

Sij.	Yhteisövero e/as	2008	2018
295	Tyrnävä	59	62
294	Luoto	107	66
293	Liminka	48	67
292	Lumijoki	45	77
291	Muhos	153	87
290	Nousiainen	80	90
289	Akaa	152	97
288	Kontiolahti	99	97
287	Siuntio	72	97
286	Hailuoto	90	101
285	Alavieska	78	101
284	Nivala	94	105
283	Nakkila	117	106
282	Merijärvi	101	110
281	Liperi	92	110
280	Simo	76	113
279	Vesilahti	85	115
278	Hollola	139	119
277	Järvenpää	125	120
276	Utsjoki	65	121

Valtionosuuden suhde

Oma sij.	vos veroprosenttia	2009	2018
	Minimi	-0,1	-0,6
	25 %	10,4	11,6
	Keskiarvo	17,6	20,9
	75 %	24,3	29,3
	Maksimi	44,3	51,8
129	Leppävirta	14,6	17,6
Sij.	vos veroprosenttia	2009	2018
1	Kauniainen	1,2	-0,6
2	Espoo	-0,1	0,6
3	Helsinki	1,4	1,4
4	Kirkkonummi	2,8	2,4
5	Tuusula	3,0	2,9
6	Pirkkala	4,1	3,0
7	Sipoo	3,8	3,0
8	Kerava	2,2	3,2
9	Järvenpää	3,1	3,2
10	Nurmijärvi	3,7	3,5
11	Naantali	4,2	3,7
12	Siuntio	4,3	3,7
13	Vantaa	3,0	4,0
14	Vihti	4,5	4,2
15	Rusko	6,3	4,2
16	Kaarina	4,5	4,3
17	Masku	5,2	4,4
18	Porvoo	5,1	5,2
19	Lempäälä	6,4	5,6
20	Hattula	7,2	5,6

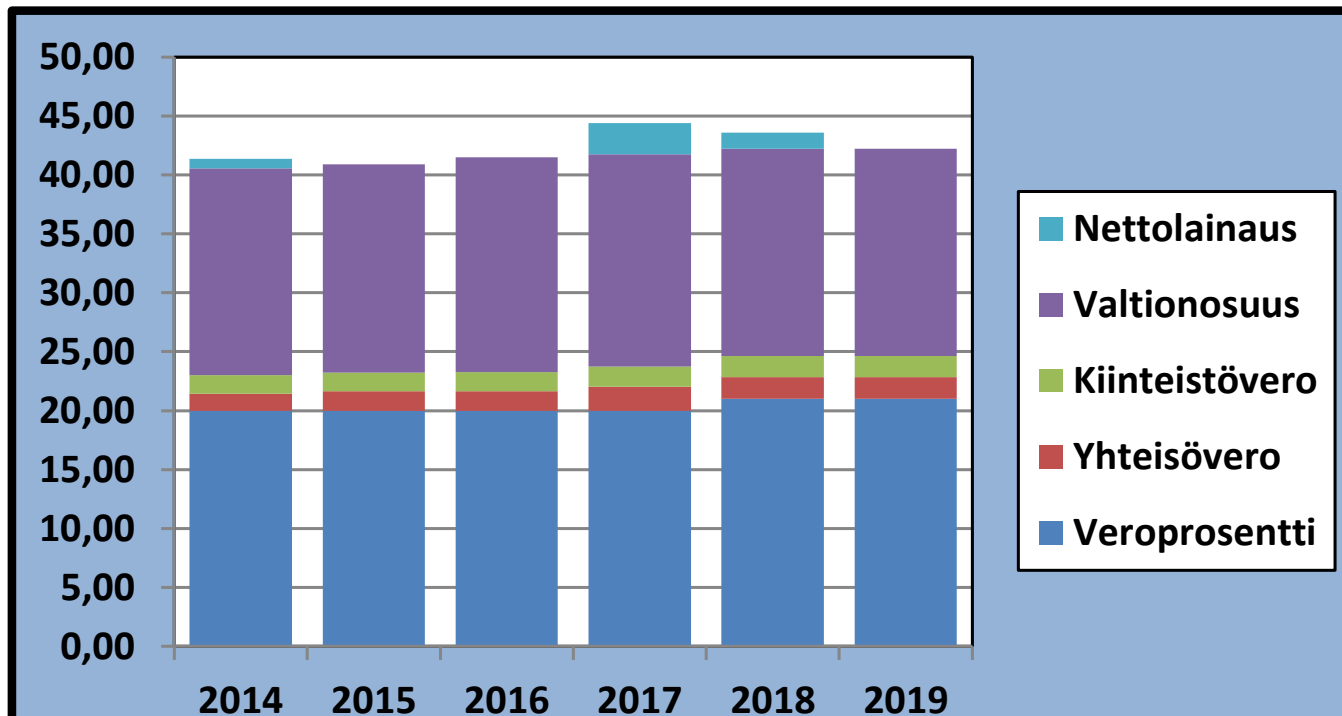
Sij.	vos veroprosenttia	2009	2018
295	Ranua	44,3	51,8
294	Posio	29,8	49,0
293	Puolanka	34,3	49,0
292	Rautavaara	37,7	48,8
291	Salla	35,4	48,3
290	Vesanto	37,0	43,1
289	Kivijärvi	39,6	42,5
288	Merijärvi	37,2	42,4
287	Hyrnsalmi	32,3	42,3
286	Kärsämäki	31,2	42,2
285	Pudasjärvi	33,5	41,9
284	Rääkkylä	34,4	41,2
283	Pielavesi	31,5	40,9
282	Kannonkoski	33,2	40,9
281	Sulkava	26,1	40,1
280	Valtimo	34,2	39,9
279	Tervo	28,7	39,4
278	Kaavi	27,8	39,2
277	Juuka	30,4	38,6
276	Perho	34,2	38,5

- Esitys kuvaa valtionosuuden määrää veroprosenttiyksiköiksi muutettuna – mitä suurempi luku, sitä riippuvaisempi kunta on valtionosuudesta.

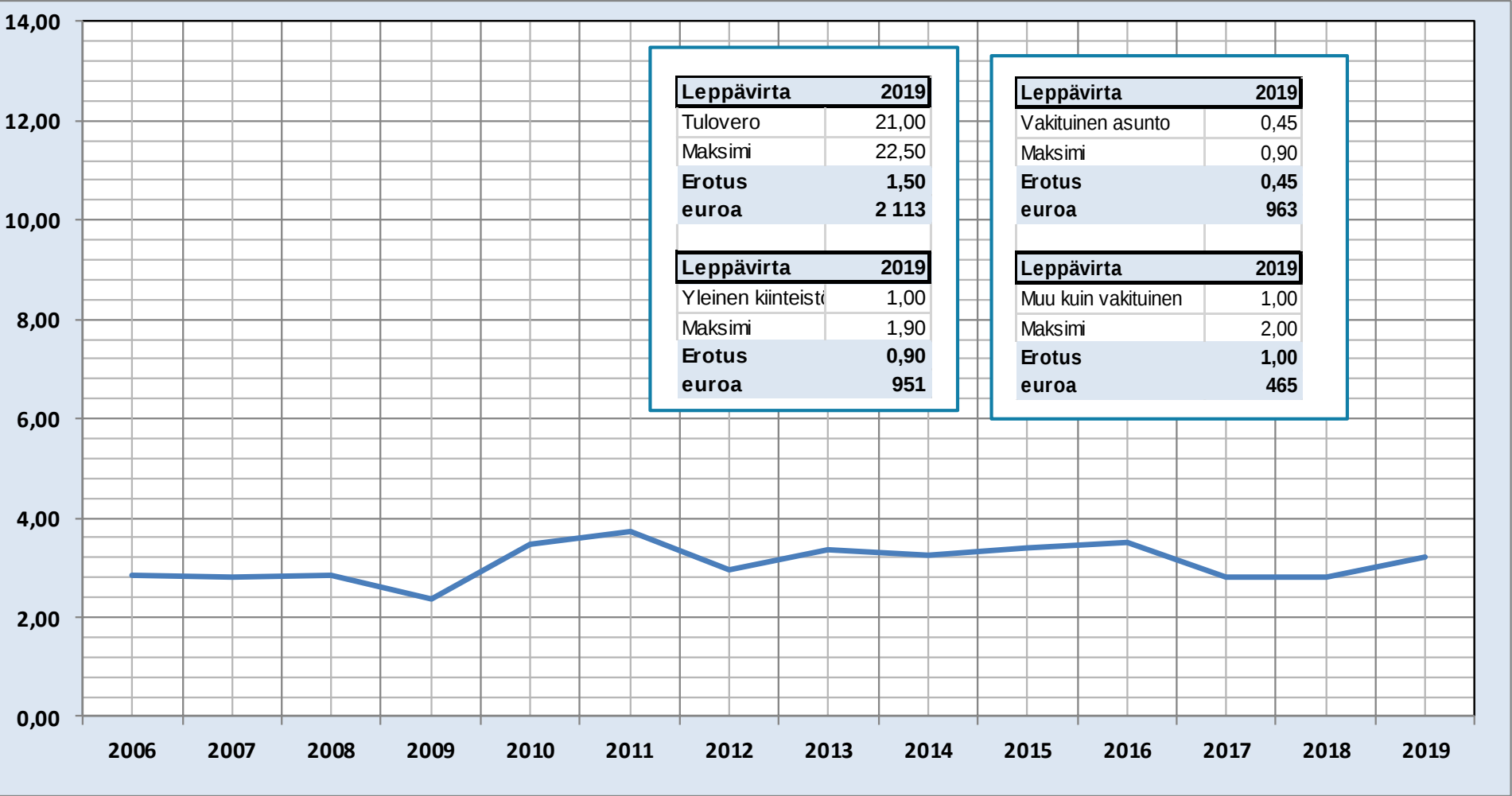
Kokonaisveroaste

Leppävirta	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Veroprosentti	20,00	20,00	20,00	20,00	21,00	21,00
Yhteisövero	1,43	1,64	1,62	2,02	1,84	1,84
Kiinteistövero	1,57	1,60	1,64	1,73	1,77	1,77
Valtionosuus	17,53	17,63	18,22	17,99	17,60	17,60
Nettolainaus	0,83	0,00	0,00	2,64	1,35	0,00
Kokonaisveroaste	41,36	40,87	41,49	44,38	43,56	42,22

- Esitys kuvaa kunnan palvelurakenteen kustannuksen, kun koko verorahoitus muutetaan veroprosenttiyksiköiksi. Leppävirran 42,22 veroprosenttiyksikköä.

Verovara

- Verovara kertoo kuinka kaukana kunnan veroprocentit (tulo-, kiinteistö- ja yhteisö) on koko maan maksimiprosenteista.
- Laskettu ensin veroerät yhteen euroina ja sen jälkeen summa on muutettu veroprosentiksi

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Leppävirta	2,84	2,82	2,84	2,38	3,47	3,74	2,94	3,35	3,26	3,41	3,52	2,82	2,82	3,21
Erotus maksimiin eur	3 549	3 815	3 907	3 112	4 756	5 079	4 273	4 725	4 642	4 861	4 923	3 970	3 974	

Verovara – maksimit ja minimi

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Teuva	1,26	1,50	2,22	2,21	2,24	2,11	1,88	2,13	1,22	1,29	1,36	1,39	1,43	0,82
Pyhäranta	1,54	1,55	1,78	1,77	1,78	2,30	2,80	3,04	3,16	2,94	2,29	2,40	0,83	0,83
Haapajärvi	1,53	0,77	1,31	1,31	0,16	0,02	0,51	0,76	1,02	1,51	0,65	0,67	0,87	0,87
Reisjärvi	1,65	0,79	1,35	1,35	1,34	0,75	1,29	1,50	1,41	0,89	1,04	1,20	1,48	0,98
Simo	1,36	0,62	0,56	0,56	0,58	0,99	1,52	1,75	1,85	2,20	1,43	0,90	1,05	1,05

Kittilä	2,37	2,39	2,77	2,76	2,93	5,17	5,76	5,47	5,42	5,71	6,33	5,70	6,96	6,96
Sysmä	2,64	2,92	3,65	2,51	2,57	3,62	4,24	4,46	4,56	5,38	5,75	6,25	6,99	6,99
Puumala	3,07	2,14	2,97	2,07	2,21	2,46	3,02	3,28	3,37	4,29	4,65	5,31	7,08	7,08
Kolari	1,70	1,91	2,15	1,63	1,69	4,10	4,56	4,85	4,81	5,21	5,86	6,35	7,29	7,18
Kustavi	1,87	1,61	2,35	2,34	2,41	6,40	6,77	7,31	7,02	8,48	9,80	10,16	12,63	12,76

Rahoituslaskelma

Leppävirta	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vuosikate 1000 €	6 279	5 015	5 416	4 417	4 801	1 946
Satunnaiset tuotot 1000 €	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut 1000 €	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät 1000 €	-192	-140	-137	-70	-136	-83
Investoinnit						
Investointimenot 1000 €	7 423	5 355	2 513	2 916	10 124	7 232
Rahoitusosuudet investointeihin 1000 €	930	1 106	180	8	1 447	1 065
Investointien omahankintamenot	6 493	4 249	2 333	2 908	8 677	6 167
Investointihyödykkeiden myyntitulot 1000 €	451	198	158	102	171	112
Nettoinvestoinnit 1000 €	6 042	4 051	2 175	2 806	8 506	6 055
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta, netto 1000 €	45	824	3 104	1 541	-3 841	-4 192
Antolainauksen muutokset						
Antolainan antaminen 1000 €	0	60	150	0	0	0
Antolainan lyhennys 1000 €	131	9	0	0	14	0
Nettoantolainaus 1000 €	131	-51	-150	0	14	0
Lainakannan muutokset						
Lainanottaminen 1000 €	5 000	0	0	0	2 687	1 792
Lainan lyhennys 1000 €	1 010	1 523	1 313	1 313	1 313	1 263
Pitkäaikainen laina, nettomuutos 1000 €	3 990	-1 523	-1 313	-1 313	1 374	529
Lyhytaikainen laina, muutos 1000 €	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutos, netto 1000 €	3 990	-1 523	-1 313	-1 313	1 374	529
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Muutos omassa pääomassa	0	0	0	0	0	0
Muutos toimeksiantojen varoissa	15	-9	-6	1	61	-31
Muutos vaihto-omaisuudessa	14	181	0	0	0	0
Muutos saamisissa	152	-700	286	245	-431	-99
Muutos korottomissa veloissa	495	-1 410	831	-580	510	2 425
Muut maksuvalmiuden muutokset, netto	676	-1 938	1 111	-334	140	2 295
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	4 797	-3 512	-352	-1 647	1 528	2 824
Rahavarat 1.1. 1000 €	2 691	7 534	4 846	7 599	7 494	5 181
Rahavarojen muutos 1000 €	4 842	-2 688	2 753	-105	-2 313	-1 367
Rahavarat 31.12. 1000 €	7 533	4 846	7 599	7 494	5 181	3 814
Vuosikate - nettoinvestoinnit	237	964	3 241	1 611	-3 705	-4 109
...kumulatiivinen	237	1 201	4 442	6 053	2 348	-1 761
Vuosikate - poistot	2 698	1 307	1 181	10	5	-1 468
...kumulatiivinen	2 698	4 005	5 186	5 196	5 201	3 733

- Vuosikate on säännöllisten tulojen ja menojen jälkeinen välisumma, olisi oltava > (suurempi kuin) poistot.
- Samoin vuosikatteen tulisi olla suurempi kuin nettoinvestoinnit. Muuten kunta velkaantuu tai myy omaisuuttaan.
- Lainan lyhentäminen ei ole kunnassa menoa ja lainanottaminen ei ole tuloa (vrt. valtio ja yritykset ja mennyt aika).
- Laina siirtyy lyhennyksinä myöhemmin kunnan keräämäksi verotuloksi.
- Koska velkaantuminen on perusteltua? → sukupolvien välinen yhteys ja kuntaan muuttavat
- Kassavarojen purkaminen ei muuta tuloslaskelman ali/ylijäämää, kassavarat on etukäteistä veronkantoa.
- Oikea taso?

Investoinnit Leppävirralla

Leppävirta			
	2009...2012 Vuodessa	2012...2016 Vuodessa	2016...2018 Vuodessa
Asukasluku	10 467	10 055	9 766
Bruttoinvestoinnit eur/as	541	470	692
...koko maa keskimäärin	668	788	645
Nettoinvestoinnit eur/as	394	399	593
...koko maa keskimäärin	415	439	462
Vuosikate euroa/asukas	331	444	381
...koko maa keskimäärin	357	375	488
Poistot eur/as	354	392	431
...koko maa keskimäärin	323	375	395
Poistot käyttöomaisuudesta %:ia	6,5 %	6,9 %	6,6 %
...koko maa keskimäärin	4,1 %	4,2 %	4,3 %
Ali/ylijäämä eur/as	-247	9	-141
...koko maa keskimäärin	-53	158	-4
Vuosikate - Nettoinvestoinnit eur/as	-64	45	-212
...koko maa keskimäärin	-58	-64	26
Käyttöomaisuuden arvo eur/as	5 484	5 685	6 490
...koko maa keskimäärin	5 903	6 935	7 302

- Leppävirralla investointitaso on ollut viimeisinä vuosina kasvussa.
- Ovatko investoinnit kohdistuneet käyttöomaisuuden kasvuun?
- Poistojen määrä on ollut selvästi koko maan keskiarvoa korkeampi.

Taseen tarkastelu

Kaikki tapahtunut näkyy taseessa

Tase muuttuu tuloslaskelmasta selviävillä tuloilla ja menoilla (kumuloituu taseen ali/ylijäämään) ja rahoituslaskelmasta selviävillä investoinneilla.

Tarkastelussa edetään peruskunnan taseesta konsernitaseeseen.

Kunnan ja konsernin lainakanta

Leppävirta	Leppävirta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kunnan lainakanta	€1 000	4 853	4 243	3 632	6 822	10 810	9 287	7 975	6 662	8 036	8 565
	€/as	456	402	349	664	1 063	927	801	675	822	888
	Verrokit ka €/as	1 762	1 764	1 861	2 102	2 316	2 514	2 733	2 905	2 961	3 115
	Maan ka €/as	1 756	1 777	1 861	2 088	2 333	2 473	2 625	2 750	2 848	2 963
	Järjestys	27	25	23	27	38	30	18	16	21	23
	Ero verrokeihin	-13 887	-14 376	-15 733	-14 773	-12 748	-15 893	-19 224	-21 993	-20 930	-21 498
	Ero maan ka	-13 816	-14 512	-15 731	-14 631	-12 919	-15 484	-18 148	-20 466	-19 822	-20 024
	Vero-%	3,5	3,2	2,7	5,0	7,4	6,6	5,6	4,7	5,7	6,1
	Verrokit ka vero-%	13,8	14,1	14,6	16,0	16,7	18,0	19,2	20,4	20,6	22,0
	Maan ka vero-%	14,1	14,5	14,9	16,2	17,2	18,1	18,9	20,0	20,6	21,7
	Järjestys	29	22	22	29	42	32	15	14	18	22
	Ero verrokeihin	-14 114	-14 214	-16 348	-14 874	-13 455	-16 055	-19 391	-22 421	-20 786	-22 483
	Ero maan ka	-14 509	-14 696	-16 749	-15 103	-14 188	-16 216	-18 906	-21 860	-20 730	-21 982

Lainakanta (eur/as ja vero-%) oli 2018 selvästi maan ja verrokkien keskiarvoa matalampi.

Leppävirta on Suomen vähävelkaisimpia kuntia.

Kunnan ja konsernin lainakanta

Leppävirta	Leppävirta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Konsernin lainakanta	€1 000	20 719	19 589	19 400	23 566	29 604	35 504	36 288	35 078	35 673	36 290
	€/as	1 949	1 856	1 864	2 294	2 911	3 545	3 646	3 556	3 647	3 761
	Verrokkit ka €/as	3 214	3 311	3 339	3 579	3 954	4 166	4 407	4 607	4 706	4 965
	Maan ka €/as	3 275	3 342	3 469	3 773	4 121	4 303	4 480	4 640	4 846	5 076
	Järjestys	65	52	42	57	81	117	112	101	97	95
	Ero verrokeihin	-13 454	-15 358	-15 343	-13 205	-10 606	-6 215	-7 579	-10 370	-10 363	-11 623
	Ero maan ka	-14 103	-15 686	-16 694	-15 201	-12 304	-7 592	-8 304	-10 695	-11 733	-12 695
	Vero-%	15,0	15,0	14,2	17,4	20,4	25,1	25,5	24,6	25,5	25,8
	Verrokkit ka vero-%	25,2	26,5	26,2	27,2	28,5	29,9	31,2	32,7	33,2	35,6
	Maan ka vero-%	26,1	27,1	27,6	29,0	30,2	31,3	32,1	33,5	34,9	37,1
	Järjestys	54	45	39	62	81	122	119	104	106	89
	Ero verrokeihin	-13 951	-15 047	-16 484	-13 271	-11 780	-6 658	-8 194	-11 599	-10 667	-13 861
	Ero maan ka	-15 287	-15 833	-18 329	-15 793	-14 270	-8 659	-9 373	-12 766	-13 089	-15 980

- Konsernin lainakanta on euromääräisesti kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana.
- Konsernin lainakanta (eur/as, vero-%) on silti 2018 ollut maan ja verrokkien keskitasoa matalampi.

Katso taseesta staattinen luku ja kehitys – ali/ylijäämä

- Tuloslaskelman alijäämä osoittaa, että säännöllisellä rahoituksella – vuosikatteella – ei ole pystytty kattamaan poistoja (pääsääntö).
- Taseen ali- tai ylijäämä osoittaa tuloslaskelman vuotuiset yhteenlasketut ali- ja ylijäämät.
- Ylijäämä EI OLE sama asia kuin kassassa olevat rahat.

Oma sij.	Kumulat ali/ylj eur/as	2009	2018
	Minimi	1	-1 585
	25 %	76	294
	Keskiarvo	149	1 141
	75 %	223	1 545
	Maksimi	296	8 877
201	Leppävirta	42	433
Sij.	Kumulat ali/ylj eur/as	2009	2018
1	Helsinki	22	8 877
2	Kannonkoski	275	8 611
3	Eurajoki	12	7 993
4	Kauniainen	19	5 637
5	Kaskinen	176	4 818
6	Tervola	6	4 470
7	Luhanka	98	4 214
8	Viitasaari	18	4 187
9	Enonkoski	3	4 174
10	Parikkala	10	4 128
11	Oulu	139	4 113
12	Kustavi	41	3 923
13	Miehikkälä	266	3 805
14	Mäntsälä	210	3 775
15	Pietarsaari	190	3 712
16	Pyhäjoki	66	3 658
17	Rautavaara	295	3 603
18	Karvia	37	3 545
19	Puumala	7	3 533
20	Kolari	65	3 502

Sij.	Kumulat ali/ylj eur/as	2009	2018
295	Honkajoki	108	-1 585
294	Kauhajoki	268	-987
293	Teuva	283	-974
292	Lemi	103	-725
291	Jämsijärvi	217	-622
290	Kemijärvi	258	-557
289	Akaa	196	-535
288	Kihniö	270	-527
287	Keitele	254	-488
286	Vaasa	213	-488
285	Oripää	244	-468
284	Vehmaa	291	-451
283	Reisjärvi	294	-412
282	Ylivieska	288	-407
281	Laihia	238	-322
280	Haapajärvi	224	-292
279	Loimaa	142	-274
278	Pertunmaa	273	-231
277	Pielavesi	231	-222
276	Vesanto	248	-206

Kunnan ja konsernin antolainat

Leppävirta	Leppävirta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kunnan antolainat	Antolainat 1000 €	4 802	4 757	4 725	4 704	4 573	4 624	4 774	4 774	4 761	4 761
	Riskiantol. 1000 €				4 704	4 573	4 624	4 774	4 774	4 761	4 761
	Osuus-%				100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
	Antolainat €/as	452	451	454	458	450	462	480	484	487	493
	Antolainat vero-%	3,49	3,64	3,45	3,47	3,15	3,28	3,35	3,35	3,41	3,38
	Verrokkit ka €/as	148	155	164	187	287	363	389	402	418	416
	Verrokkit ka vero-%	1,16	1,17	1,20	1,36	1,89	2,37	2,50	2,56	2,64	2,66
	Maan ka €/as	212	219	225	239	263	317	336	360	367	366
	Maan ka vero-%	1,68	1,71	1,72	1,77	1,85	2,20	2,30	2,46	2,50	2,51

Leppävirta	Leppävirta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Konsernin antolainat	Antolainat 1000 €	282	260	321	299	177	278	509	509	495	501
	Antolainat €/as	27	25	31	29	17	28	51	52	51	52
	Antolainat vero-%	0,20	0,20	0,23	0,22	0,12	0,20	0,36	0,36	0,35	0,36
	Verrokkit ka €/as	48	60	53	53	55	56	63	101	105	107
	Verrokkit ka vero-%	0,37	0,41	0,35	0,34	0,34	0,35	0,37	0,66	0,67	0,70
	Maan ka €/as	48	50	52	53	56	66	55	66	69	70
	Maan ka vero-%	0,40	0,39	0,40	0,39	0,40	0,49	0,38	0,46	0,47	0,49

- Kunnan antolainat ovat verrokkeja ja koko maata korkeammat. Ne ovat olleet koko jakson lähes samalla tasolla.

Takaukset

Leppävirta	Leppävirta	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kunnan takaukset	Takaukset 1000 €	10 755	10 560	10 581	10 183	10 183	14 810	15 012	14 204	13 490	12 991
	Ei konserni 1000 €					974	781	737	693	649	603
	Osuus-%					10 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
	Takaukset €/as	1 011	1 000	1 017	991	1 001	1 479	1 508	1 440	1 379	1 346
	Takaukset vero-%	7,81	8,07	7,73	7,51	7,01	10,49	10,54	9,96	9,65	9,22
	Verrokit ka €/as	886	917	873	884	936	1 018	1 046	1 057	1 075	1 078
	Verrokit ka vero-%	7,16	7,58	7,08	6,93	6,99	7,56	7,68	7,83	7,87	8,07
	Maan ka €/as	958	1 012	1 032	1 106	1 162	1 219	1 277	1 302	1 324	1 311
	Maan ka vero-%	7,67	8,25	8,21	8,55	8,52	8,85	9,19	9,46	9,57	9,58

- Takauksien määrä huomattavasti suurempi kuin antolainojen - verrokkien ja myös koko maan tason yläpuolella.
- Takauksista pääosa on annettu saman konsernin yhteisöille

Nettomenojen yksikköhinnat

Toiminnan järjestämisen kustannukset verrattuna +- 20 % vastaavankokoisiin
kuntiin ja Manner-Suomen keskiarvoon

Toiminnalliset nettokustannukset

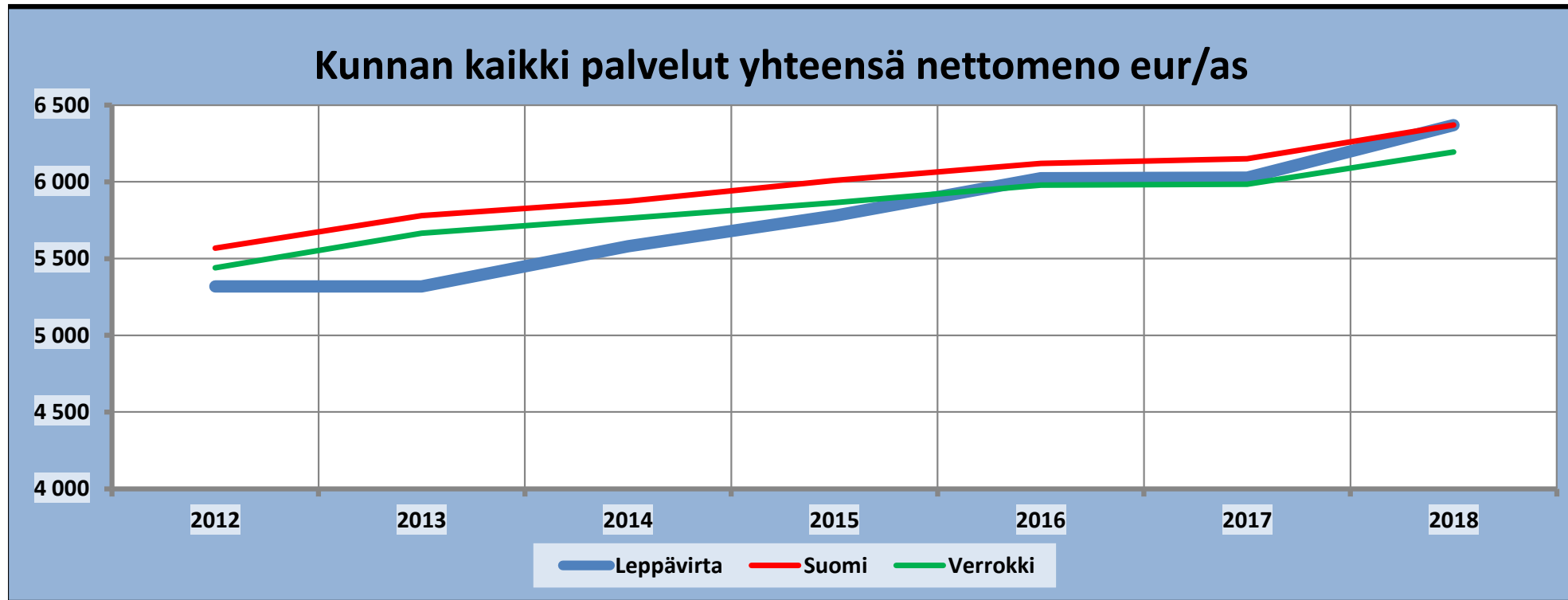
Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Yleishallinto eur/asukas	174	171	159	144	167	163	177	0 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	280	183	191	146	142	154	153	-8 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	400	145	154	117	113	115	109	-12 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	2 320 802	-267 981	-55 444	-268 617	-536 164	-464 166	-657 847	-21 %
Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Muut palvelut eur/asukas	458	385	451	475	545	541	485	1 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	356	354	337	384	414	418	428	3 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	344	354	356	390	422	436	435	4 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-1 167 851	-314 751	-955 700	-849 041	-1 211 995	-1 030 262	-485 481	-10 %
Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Yleishallinto ja muut palvelut eur/as	632	557	610	619	712	704	662	1 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	636	537	527	530	556	572	581	-1 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	744	500	509	507	535	551	544	-4 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	1 152 951	-582 732	-1 011 144	-1 117 658	-1 748 160	-1 494 428	-1 143 328	-33 %

Toiminnalliset nettokustannukset

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Opetus ja kulttuuri eur/asukas	1 568	1 495	1 501	1 483	1 489	1 502	1 561	0 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 744	1 786	1 804	1 821	1 852	1 854	1 925	2 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 778	1 859	1 869	1 882	1 930	1 916	1 996	2 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	2 157 837	3 692 805	3 686 736	3 967 671	4 348 584	4 049 702	4 193 063	16 %
Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Sosiaalitoimi €/as	845	987	1 051	1 287	1 351	1 332	1 569	14 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 290	1 412	1 468	1 559	1 602	1 619	1 702	5 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 117	1 320	1 366	1 448	1 492	1 510	1 568	7 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	2 797 426	3 389 917	3 155 333	1 607 677	1 392 584	1 740 872	-12 397	-17 %
Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Terveystenhuolto eur/asukas	2 274	2 280	2 419	2 390	2 473	2 489	2 578	2 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 881	2 045	2 075	2 099	2 111	2 105	2 163	3 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 667	1 988	2 019	2 028	2 023	2 007	2 087	4 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-6 235 068	-2 970 219	-4 011 659	-3 608 170	-4 435 344	-4 716 699	-4 737 439	-4 %
Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Perusturva yhteensä eur/asukas	3 119	3 267	3 470	3 677	3 824	3 822	4 147	5 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	3 171	3 457	3 542	3 658	3 713	3 723	3 865	4 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	2 784	3 308	3 384	3 476	3 515	3 517	3 655	5 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-3 437 642	419 698	-856 326	-2 000 492	-3 042 759	-2 975 827	-4 749 836	6 %

Toiminnalliset nettokustannukset

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Muutos-%
Kaikki yhteensä eur/asukas	5 319	5 319	5 581	5 779	6 025	6 027	6 370	3 %
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	5 569	5 780	5 874	6 009	6 121	6 150	6 371	2 %
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	5 439	5 666	5 762	5 864	5 980	5 985	6 194	2 %
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	1 236 200	3 529 771	1 819 266	849 521	-442 334	-420 553	-1 700 102	-40 %

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Muut palvelut yhteensä, menot eur	13 410 000	13 253 000	13 397 000	14 673 000	15 228 000	15 376 000	14 384 000
Muut palvelut yhteensä, tulot eur	8 705 000	9 333 000	8 878 000	9 945 000	9 849 000	10 085 000	9 703 000
Nettomenot eur	4 705 000	3 920 000	4 519 000	4 728 000	5 379 000	5 291 000	4 681 000
Muut palvelut, nettomenot eur/as	458	385	451	475	545	541	485
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	356	354	337	384	414	418	428
Viiteryhmä, 41 kuntaa	344	354	356	390	422	436	435
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-1 167 851	-314 751	-955 700	-849 041	-1 211 995	-1 030 262	-485 481

Leppävirta / muista palveluista	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimitilat ja vuokrauspalvelut, menot eur	5 443 000	5 672 000	5 656 000	5 956 000	6 150 000	6 210 000	4 942 000
Toimitilat ja vuokrauspalvelut, tulot eur	4 190 000	4 158 000	4 040 000	4 023 000	4 129 000	4 221 000	3 940 000
Nettomenot eur	1 253 000	1 514 000	1 616 000	1 933 000	2 021 000	1 989 000	1 002 000
Toimitilat ja vuokrauspalvelut, nettomenot eur/as	122	149	161	194	205	203	104
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	29	33	27	28	41	45	46
Viiteryhmä, 41 kuntaa	38	36	42	28	54	55	44
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-862 560	-1 144 578	-1 194 547	-1 654 110	-1 488 742	-1 447 685	-577 549

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

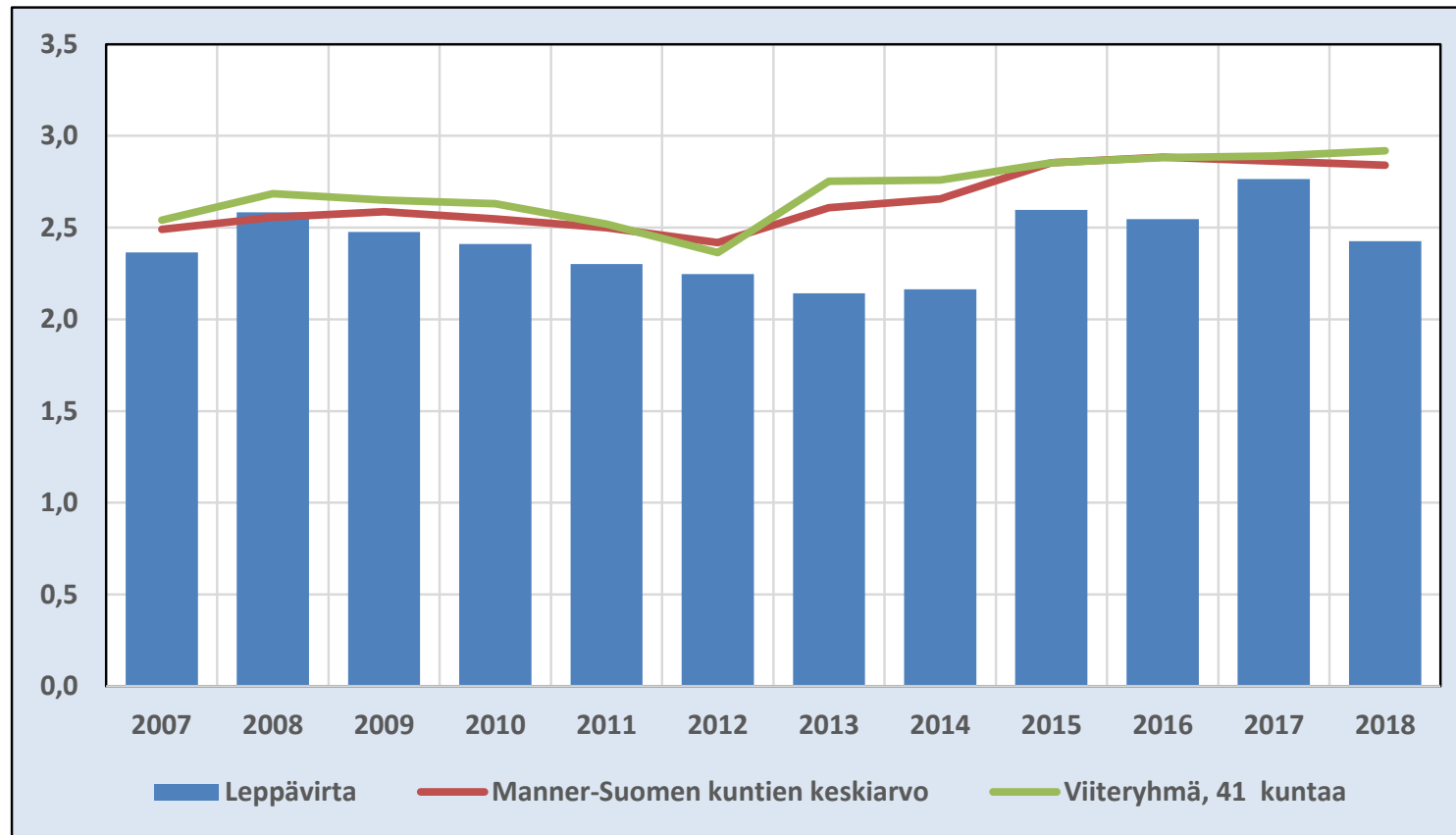
Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Terveystenhuolto, menot	24 641 000	24 263 000	25 267 000	24 842 000	25 512 000	25 442 000	25 928 000
Terveystenhuolto, tulot	1 276 000	1 073 000	1 039 000	1 053 000	1 117 000	1 091 000	1 053 000
Nettomenot eur	23 365 000	23 190 000	24 228 000	23 789 000	24 395 000	24 351 000	24 875 000
Terveystenhuolto, nettomenot eur/as	2 274	2 280	2 419	2 390	2 473	2 489	2 578
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 881	2 045	2 075	2 099	2 111	2 105	2 163
Viiteriymä, 41 kuntaa	1 667	1 988	2 019	2 028	2 023	2 007	2 087
Rahankulutus viiteriymän keskiarvoon nähden	-6 235 068	-2 970 219	-4 011 659	-3 608 170	-4 435 344	-4 716 699	-4 737 439

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Perusterveydenhuolto, menot	5 795 000	5 925 000	6 195 000	5 257 000	5 469 000	5 230 000	5 946 000
Perusterveydenhuolto, tulot	195 000	214 000	193 000	168 000	132 000	101 000	96 000
Nettomenot eur	5 600 000	5 711 000	6 002 000	5 089 000	5 337 000	5 129 000	5 850 000
Perusterveydenhuolto, nettomenot eur/as	545	562	599	511	541	524	606
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	451	465	469	451	454	459	475
Viiteriymä, 41 kuntaa	415	437	445	441	439	437	452
Rahankulutus viiteriymän keskiarvoon nähden	-1 339 275	-1 268 848	-1 549 266	-701 981	-1 006 971	-851 993	-1 484 105

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Erikoissairaanhoido, menot	12 808 000	12 235 000	12 986 000	13 214 000	13 609 000	14 220 000	14 214 000
Erikoissairaanhoido, tulot	230 000	0	0	0	17 000	44 000	21 000
Nettomenot eur	12 578 000	12 235 000	12 986 000	13 214 000	13 592 000	14 176 000	14 193 000
Erikoissairaanhoido, nettomenot eur/as	1 224	1 203	1 297	1 328	1 378	1 449	1 471
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 090	1 213	1 245	1 287	1 310	1 315	1 349
Viiteriymä, 41 kuntaa	980	1 202	1 227	1 258	1 265	1 264	1 321
Rahankulutus viiteriymän keskiarvoon nähden	-2 509 675	-5 780	-698 925	-692 002	-1 112 437	-1 814 824	-1 448 326

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leppävirta	2,4	2,6	2,5	2,4	2,3	2,2	2,1	2,2	2,6	2,5	2,8	2,4
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	2,5	2,6	2,6	2,5	2,5	2,4	2,6	2,7	2,9	2,9	2,9	2,8
Viiteryhmä, 41 kuntaa	2,5	2,7	2,6	2,6	2,5	2,4	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lasten ja nuorten laitoshoido, menot	911 000	685 000	659 000	789 000	811 000	1 037 000	1 633 000
Lasten ja nuorten laitoshoido, tulot	1 263 000	29 000	47 000	30 000	23 000	46 000	36 000
Nettomenot eur	-352 000	656 000	612 000	759 000	788 000	991 000	1 597 000
Lasten ja nuorten laitoshoido, nettomenot eur/as	-34,3	64,5	61,1	76,3	79,9	101,3	165,5
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	97,6	99,2	98,2	97,5	97,6	105,2	117,1
Viiteryhmä, 41 kuntaa	90,6	90,1	90,2	88,5	88,5	93,4	105,3
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	1 283 132	260 309	291 664	122 152	85 211	-77 532	-581 319

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vammaishuollon laitospalvelut, menot	729 000	799 000	648 000	587 000	479 000	352 000	529 000
Vammaishuollon laitospalvelut, tulot	0	0	0	0	0	0	0
Nettomenot eur	729 000	799 000	648 000	587 000	479 000	352 000	529 000
Vammaishuollon laitospalvelut, nettomenot eur/as	71,0	78,6	64,7	59,0	48,6	36,0	54,8
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	44,7	45,8	44,7	44,3	40,6	35,8	37,1
Viiteryhmä, 41 kuntaa	41,2	43,5	44,2	40,5	36,4	33,5	29,8
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-305 374	-356 208	-205 091	-183 565	-119 438	-24 145	-241 638

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vuodeosaston oma toiminta, menot	4 398 000	4 496 000	4 449 000	4 492 000	4 522 000	4 205 000	3 961 000
Vuodeosaston oma toiminta, tulot	0	0	0	0	0	0	0
Nettomenot eur	4 398 000	4 496 000	4 449 000	4 492 000	4 522 000	4 205 000	3 961 000
Vuodeosaston oma toiminta, nettomenot eur/as	428	442	444	451	458	430	410
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	252	252	251	243	232	218	223
Viiteryhmä, 41 kuntaa	228	236	231	212	205	192	201
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-2 055 414	-2 096 860	-2 134 332	-2 382 070	-2 495 037	-2 326 743	-2 018 524

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

Varhaiskasvatus

Kunnan oma tuotanto (jakajissa ei palveluseteliäsiakkaita, mutta jaettavaan ne sisältyvät)	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	keskiarvo
Lasten päiväkotitoiminnan kustannukset	2 243	1 946	2 673	718	2 317	4 593	3 425	7567
eur/lapsi	7 386	10 083	13 131	8 975	15 144	8 246	11 455	10330
Lasten perhepäivähoidon kustannukset	608	1 420	492	272	1 448	983	960	898
eur/lapsi	12 086	10 758	9 207	7 158	13 923	13 466	14 118	13702
Muun varhaiskasvatuksen kustannukset	0	0	0	98	107	45	0	261
eur/lapsi (1-6 -vuotias)	0	0	0	790	248	55	0	96
Perhepäivähoito, hoitopäivät per hoidettava	170	151	164	93	154	182	156	161
Perhepäivähoito, eur/hoitopäivä	82	71	71	77	91	74	114	114
Päiväkotihoidon, hoitopäiviä per hoidettava	167	150	222	133	145	154	147	158
Päiväkotihoidon, eur/hoitopäivä	51	68	75	67	107	54	105	74
Palvelusetelit	88	0	110	0	0	0	0	159
	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	
Nettokäyttökustannukset yhteensä 1000€	3 036	3459	3360	1120	4223	5708	3733	9132
Nettokäyttökustannukset ilman palveluseteleitä, yksityistä tukea ja kotihoidon tukea	2 449	2964	2735	1003	3658	4944	2979	7185
..josta yksityisen hoidon tuki	0	44	127	4	50	72	23	295
..kotihoitoon tuki	277	336	235	90	356	466	568	1016
..osittainen hoitoraha	13	8	10	3	12	31	18	33
..joustava hoitoraha	28	21	27	4	24	38	26	64
..palvelusetelikulut	0	0	227	0	0	0	0	483
								keskiarvo
Nettokäyttökustannukset lasta kohden (1-6 + 0,25*0)	6 935	7 372	9 024	8 840	9 550	6 804	6 409	6942
Nettokäyttökustannukset ilman palveluseteleitä, yksityistä tukea ja kotihoidon tukea	4 665	7 780	8 574	6 269	12 657	4 442	5 784	10126
...hoitopäivää kohden	48	61	64	71	97	50	73	67

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi
Esiopetuksen opetustuntien lukumäärä	4 556	5 399	4 900	1 400	3 109	8 892	7 760
Oppilaita esiopetuksessa yhteensä	99	107	70	20	77	154	157
6 -vuotiaat	93	115	64	32	82	164	118
Oppilaita esiopetuksessa yhteensä/kaikki 6-vuotiaat	1,01	1,01	0,98	1,03	1,07	0,98	1,33
Esiopetusoppilaita päivähoidon yhteydessä	83	104	56	30	57	160	8
Esiopetusoppilaita koulun yhteydessä	11	12	7	3	31	0	149
Esiopetuksen opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi/esiopetusoppila	48,47	46,54	77,78	42,42	35,33	55,58	49,43
Kustannukset euroa/oppilas	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi
Opetus	4 085	1 966	5 365	818	3 080	2 019	2 968
Kuljetus	468	466	381	485	750	581	828
Ruokailu	628	629	698	424	739	631	675
Muu oppilashuolto	11	1 379	0	939	1 182	388	605
Sisäinen hallinto	96	681	143	121	375	913	191
Kiinteistöjen ylläpito	1 011	500	365	606	955	638	1 096
Yhteensä ilman pieniä hankkeita	6 298	5 621	6 952	3 394	7 080	5 169	6 363
Pienet hankkeet	0	9	0	0	591	0	0
Käyttömenot yht ilman sairaita ja vammaisia oppilaita	6 298	5 629	6 952	3 394	7 670	5 169	6 363
Toiminnoittaiset käyttömenot yhteensä	6 862	6 129	7 365	3 939	8 682	5 506	7 064
Kustannukset euroa/oppitunti	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi
Opetus	84,28	42,23	68,98	19,29	87,17	36,32	60,05
Kuljetus	9,66	10,00	4,90	11,43	21,23	10,46	16,75
Ruokailu	12,95	13,52	8,98	10,00	20,91	11,36	13,66
Muu oppilashuolto	0,22	29,64	0,00	22,14	33,45	6,97	12,24
Sisäinen hallinto	1,98	14,63	1,84	2,86	10,61	16,42	3,87
Kiinteistöjen ylläpito	20,85	10,74	4,69	14,29	27,02	11,47	22,16
Yhteensä ilman pieniä hankkeita	130	121	89	80	200	93	129
Pienet hankkeet	0,00	0,19	0,00	0,00	16,73	0,00	0,00
Käyttömenot yht ilman sairaita ja vammaisia oppilaita	130	121	89	80	217	93	129
Toiminnoittaiset käyttömenot yhteensä	142	132	95	93	246	99	143

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	Keskiarvo
Peruskoulut yhteensä	8	6	4	2	7	7	10	8
Oppilaita/koulu	113	174	168	158	114	185	156	182
Perusopetuksen opetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi	74 987	73 961	50 820	24 312	52 022	72 355	118 943	124 808
Perusopetuksen opetustuntien lukumäärä, kpl/perusopetusikäinen	84	70	77	80	65	53	97	75
Perusopetuksen opetustunneista: tukiopetustuntien lukumäärä, kpl/vuosi	341	1 012	982	172	613	1 006	1 540	1 315
Tukiopetustunteja oppitunneista	0,45 %	1,37 %	1,93 %	0,71 %	1,18 %	1,39 %	1,29 %	1,12 %

	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	Keskiarvo
Opetus, euroa/tunti	60	69	73	62	70	91	65	77
Majoitus ja kuljetusoppilaita	416	565	195	148	400	733	595	382
Majoitus ja kuljetus eur/oppilas	1 822	1 660	2 643	1 688	1 430	1 333	1 605	2 034
Laskennallinen ruokailukulu eur/päivä	3,55	2,77	3,77	3,45	4,14	3,53	3,03	3,53
Oppilasmäärä yhteensä	900	1 045	673	315	801	1 298	1 561	1 778
Perusopetuksen opetustunteja kpl/vuosi	74 987	73 961	50 820	24 312	52 022	72 355	118 943	124 808
Perusopetuksen opetus, euroa/tunti	103,44	114,84	112,93	98,10	133,27	153,62	107,09	137,78
Perusopetuksen opetus, euroa/oppilas	8 619	8 132	8 534	7 571	8 661	8 563	8 160	9 432
Perusopetuksen tunneita tukiopetustunnit	341	1 012	982	172	613	1 006	1 540	1 315
Opetustunnit/oppilas	83	71	76	77	65	56	76	78

Kustannukset, euroa/oppilas	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	Keskiarvo
Opetus	5 094	4 853	5 416	4 584	4 763	4 914	4 781	5 394
Majoitus ja kuljetus	841	897	764	790	715	753	612	777
Ruokailu	658	520	691	616	777	659	564	658
Muu opiskelijahuolto	512	495	109	194	607	477	506	456
Sisäinen hallinto	328	534	454	498	432	364	461	546
Kiinteistöjen ylläpito	1 186	833	1 100	889	1 367	1 397	1 236	1 602
Yhteensä ilman pieniä hankkeita	8 619	8 132	8 534	7 571	8 661	8 563	8 160	9 432
Pienet hankkeet	76	128	0	0	693	60	31	158
Yhteensä ml pienet hankkeet	8 694	8 260	8 534	7 571	9 354	8 623	8 192	9 589
Toimintoittaiset käyttömenot yht	9 116	8 879	9 051	8 794	10 060	9 277	8 838	10 232

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	Keskiarvo
Lukioiden lukumäärä	1	1	1	1	1	0	1	1,10
Lukiokoulutus, opetustunnit kpl/v	7 821	10 843	5 763	6 558	7 353	0	15 605	14 205
Lukiokoulutus, oppilasmäärät	129	207	87	90	138	0	198	287
Opetustuntien lukumäärä kpl/oppilas	19,90	25,39	21,11	45,23	22,08	0,00	30,78	52
Kustannukset eur/tunti	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	Keskiarvo
Opetus	103	104	90	99	104		107	73
Majoitus ja kuljetus	0	0	0	0	0		0	0
Ruokailu	8	10	8	7	10		9	6
Muu opiskelijahuolto	0	0	5	0	0		0	0
Sisäinen hallinto	9	13	8	8	13		16	9
Kiinteistöjen ylläpito	20	16	11	18	31		24	19
Yhteensä ilman pieniä hankkeita	140	143	123	132	159		155	107
Kustannukset eur/oppilas	Leppävirta	Lapinlahti	Suonenjoki	Rautalampi	Kiuruvesi	Liperi	Alajärvi	Keskiarvo
Opetus	6 248	5 449	5 954	7 233	5 558		8 424	5 007
Majoitus ja kuljetus	0	0	0	0	0		0	22
Ruokailu	465	522	540	478	558		672	409
Muu opiskelijahuolto	0	0	356	0	0		0	21
Sisäinen hallinto	558	667	517	567	696		1 273	618
Kiinteistöjen ylläpito	1 233	845	747	1 322	1 659		1 879	1 219
Yhteensä ilman pieniä hankkeita	8 504	7 483	8 115	9 600	8 471		12 247	7 296

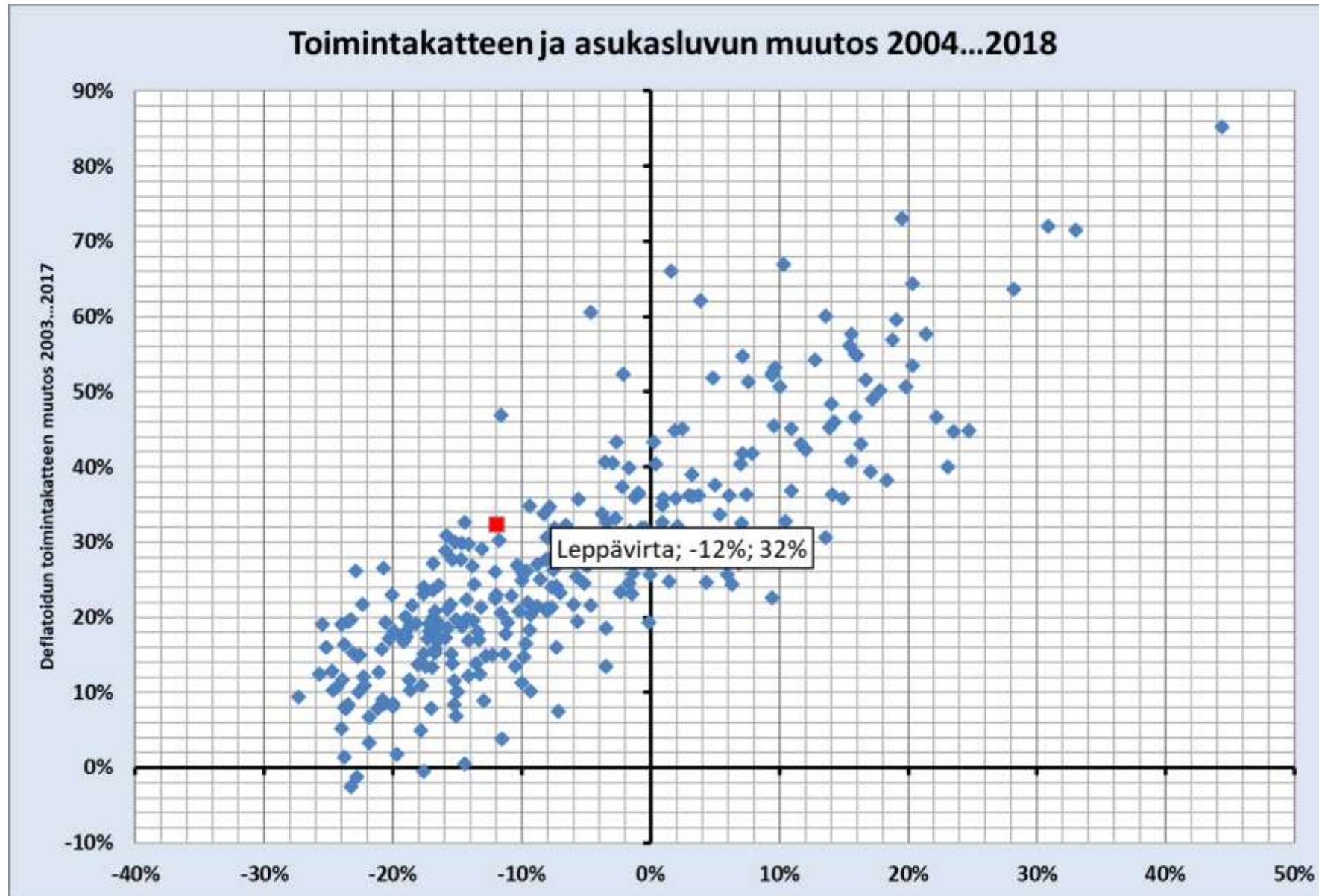
Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yleishallinto, eur/as	2 320 802	-267 981	-55 444	-268 617	-536 164	-464 166	-657 847
Muut palvelut, eur/as	-1 167 851	-314 751	-955 700	-849 041	-1 211 995	-1 030 262	-485 481
...liikenneväylät eur/as	-110 447	78 893	-13 680	146 761	47 870	199 618	29 922
...palo- ja pelastustoimi eur/as	203 326	253 097	218 498	230 343	201 854	196 453	181 926
...toimitilat ja vuokrauspalvelut eur/as	-862 560	-1 144 578	-1 194 547	-1 654 110	-1 488 742	-1 447 685	-577 549
...liikeluontoiset eur/as	-452 390	105 971	-150 777	246 506	0	0	0
...Vesihuolto eur/as	20 600	118 086	95 020	199 748	309 205	755 522	639 784
Opetus- ja kulttuuritoimi eur/as	2 157 837	3 692 805	3 686 736	3 967 671	4 348 584	4 049 702	4 193 063
...lasten päivähoito eur/as	1 085 607	1 269 947	1 254 931	1 394 710	1 427 006	1 484 201	1 473 016
...nettomeno hoidossa olevaa kohden	99	1 393	1 814	2 903	2 780	2 665	2 830
...nettomeno hoitopäivää kohden	1	6	8	17	17	28	20
...lasten päiväkotihoidon hoidettavaa kohden	412 653	650 103	785 351	0	0	0	0
...nettomeno päiväkotihoidon hoitopäivää kohden	700	1 288	2 652	0	0	0	0
...nettomeno päiväkotihoidon hoitopäivää kohden	2	8	11	0	0	0	0
...perhepäivähoito eur/as	388 378	356 201	283 714	0	0	0	0
...perhepäivähoidon hoidettavaa kohden	-2 715	322	-2 705	0	0	0	0
...perhepäivähoidon hoitopäivää kohden	-10	-2	-1	0	0	0	0
...esiopetus eur/as	123 211	150 867	204 327	231 830	130 012	83 672	153 146
...esiopetuksen hoidettavaa kohden	-220	-322	693	989	892	-175	247
...esiopetuksen opetustuntia kohden	-11	-12	4	-10	-8	-33	-4
...perusopetus eur/as	-84 904	829 114	971 631	1 058 419	1 464 782	1 346 314	1 374 409
...perusopetuksen oppilasta kohden	-1 072	-469	-413	-349	-16	-48	-200
...perusopetuksen opetustuntia kohden	-8	3	5	11	16	13	11
...lukio-opetus eur/as	333 987	434 236	386 988	412 942	430 480	378 009	399 462
...lukio-opetus oppilasta kohden	-1 222	-360	967	476	559	0	0
...lukio-opetus oppituntia kohden	11	20	19	20	52	31	44
...kansalaisopisto eur/as	206 672	192 155	181 874	253 882	256 360	274 341	265 378
...kirjasto eur/as	14 567	68 167	-14 697	10 233	25 856	25 563	31 513
...liikuntatoimi eur/as	195 612	341 686	363 879	435 990	429 573	254 530	244 884
...nuorisotoimi eur/as	36 518	64 596	49 651	67 574	66 210	67 198	83 094
...museot eur/as	104 828	107 438	97 475	98 443	99 348	103 735	116 044
...yleinen kulttuuritoimi eur/as	79 303	-30 530	-36 678	92 235	-30 507	-17 087	-27 997

Toiminnalliset nettokustannukset – tarkempi tarkastelu

Leppävirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sosiaali- ja terveystoimi eur/as	-3 437 642	419 698	-856 326	-2 000 492	-3 042 759	-2 975 827	-4 749 836
Sosiaalitoimi	2 797 426	3 389 917	3 155 333	1 607 677	1 392 584	1 740 872	-12 397
...sote hallinto eur/as eur/as	96 865	132 993	134 768	0	0	0	0
...lasten ja nuorten laitoshoidon eur/as	1 283 132	260 309	291 664	122 152	85 211	-77 532	-581 319
...lasten ja nuorten laitoshoidon, hoidettavaa koh	147 756	4 588	29 518	0	0	0	0
...lasten ja nuorten laitoshoidon, hoitopäivää koh	414	1	60	0	0	0	0
...muut lasten- ja perheiden palvelut eur/as	122 447	375 155	302 990	299 628	92 936	-26 240	-26 497
...vammaishuollon laitospalvelut eur/as	-305 374	-356 208	-205 091	-183 565	-119 438	-24 145	-241 638
...kotipalvelu eur/as	115 081	178 122	252 020	-123 456	-266 216	-52 531	58 553
...kotipalvelu, kotitaloutta kohden	-607	-53	259	0	0	0	0
...vanhustenhuolto, laitospalvelut eur/as	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Ei ole
...tehostettu palveluasuminen eur/as	546 213	745 931	643 448	374 984	611 359	797 908	-237 707
Terveystoimi eur/as	-6 235 068	-2 970 219	-4 011 659	-3 608 170	-4 435 344	-4 716 699	-4 737 439
...perusterveydenhuolto eur/as	-1 339 275	-1 268 848	-1 549 266	-701 981	-1 006 971	-851 993	-1 484 105
...hammaslääkäri eur/as	147 428	339 928	343 628	143 084	157 672	202 018	182 421
...erikoissairaanhoito eur/as	-2 509 675	-5 780	-698 925	-692 002	-1 112 437	-1 814 824	-1 448 326
...vuodeosaston oma toiminta eur/as	-2 055 414	-2 096 860	-2 134 332	-2 382 070	-2 495 037	-2 326 743	-2 018 524
...ympäristöterveydenhuolto eur/as	83 596	61 341	27 236	39 028	21 429	80 564	78 473
Kaikki yhteensä	-126 853	3 529 771	1 819 266	849 521	-442 334	-420 553	-1 700 102

Ovatko kunnat pystyneet sopeuttamaan?

Leppävirran asukasluku on supistunut 12 % ja toimintakate on kasvanut 32 %.

Asukasluvun pienentyminen ei siis näy palvelurakenteen kustannuksissa.

Ikääntyminen on lisännyt palvelutarvetta asukasluvun pienenemisestä riippumatta.

Talouden tasapaino: Kuntalaki 110 §

- Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.
- Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).
- Alijäämän kattamisvelvollisuus tarkoittaa sitä, että kunnan on tehtävä aitoa tulosta (tuloslaskelman tulot ovat riittävän paljon suuremmat kuin menot). Myös kertaluontoinen kauppa, jossa myyntihinta ylittää tasearvon riittävän paljon voi poistaa taseen alijäämän. Tämä ei kuitenkaan ole useinkaan riittävä rakenteellinen muutos.

Sekä talousarviossa, mutta myös suunnitelmassa kannattaa katsoa (laskea) toimintakatteen kasvukerrointa, jos kerroin on hyvin pieni, eikä sopeutuskeinoja ole kirjoitettu näkyville, saattaa tasapaino perustua kirjoituspöytätyöhön tai poliittiseen *toivotaan toivotaan* – *tarkoituksenmukaisuuteen*.

Muita keinoja ”kirjoittaa” tasapaino ovat esimerkiksi tontinmyyntitulot tai epärealistinen verotulon nousu ilman veronkorotusta.

Kunnan arviointimenettely, uusi kuntalaki 118§

Arviointimenettely käynnistyy, jos

- Kunta ei ole kattanut alijäämää (peruskunnan taseessa) säädetyssä määräajassa (huom. siirtymäsäännökset) tai
- Kriisikuntakriteerien perusteella (huom. konsernitiedot v. 2017 lukien):
 - Asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa tai
 - Kaikki seuraavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet säädetyt raja-arvot:
 - Kuntakonsernin vuosikate negatiivinen
 - Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kuntien keskimääräinen
 - Asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla
 - Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen vähintään 50 prosenttia

VM kriteerit

Arviointimenettelyn kriteerit 2017 →

1.
kunnan
taseeseen
kertynyt
alijäämä
(neljä tilikautta) | 2.
kuntakonsernin
tunnusluvut
(alijäämäkriteeri
tai kaikki neljä
kriteeriä
täyttyvät kahdessa
tilinpäätöksessä
peräkkäin) |
|---|---|

Arviointimenettely *voidaan* käynnistää,

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.
- Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Pykälän 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämiin konsernitilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen. Edellä 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta. Lisäksi 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettu konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa konsernituloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainamäärä kahdeksalla.

Painelaskelmat

Painelaskelmat

Painelaskelma:

- Käsitteellisesti painelaskelma perustuu trendiin ja siihen, että paine saadaan ulos olettaen, että mikään käyttäytymisessä ei muutu. Valtion käyttämä kestävyysvaje on puhdas painelaskelma.
- VM:n jne kanssa on kehitetty sopeutettu trendi, missä otetaan huomioon mennyt kehitys ja tiedossa olevat asiat.
- Trendi- tai painelaskelma ei ole ennuste.

Sopeutettu trendi:

- Lähtötilanteessa kunnan omat arviot toimintakatteen muutoksista 2019-2020 ohitettiin.
- Otettu huomioon:
 - inflaatio.-oletama 1,5 %/v.
 - tiedossa olevat valtionosuusleikkaukset ja valtionosuusuudistus
 - Uusi valtionosuusjärjestelmä on mallinnettu tarveperusteisena. Vuotuiset indeksikorotukset ja inflaatio -> 2019 0 %/v. ja tästä eteenpäin 1,5 %/v.
 - ikääntyminen – kuntakohtainen nettomeno eur/yli 75-vuotias, kuntakohtainen muutos. Jättää huomiotta verotettavan tulon muutoksen eläköitymistilanteessa.
 - Verotulojen muutokset toteutettiin kuntaliiton veroennustekehikon avulla.
 - Korkotasona on kunnan 2018 laskennallinen korkotas.

Painelaskelman perusteet

Tausta-aineistot:

- Kunnan tilinpäätös/tilinpäätösennuste 2018
- uusin talousarvio (toimintakate laskettu trendillä)
- Kuntaliiton veroennustekehikko vuosille 2018–2021
- Valtionosuuspäätökset 2018 ja 2019
- Kuntien tilinpäätökset 1997–2017 (Tilastokeskus)
- Kuntien talous- ja toimintatilasto 2005–2014, Kuntien käyttötalous 2015–2017, tilastokeskus
- Tilastokeskuksen väestöennuste
- Valtionosuusjärjestelmä 2015 (VM, OKM) vaatii siis mallinnuksen, missä on otettava huomioon väestömuutos – jokaiselle ikäryhmälle tulee oma valtionosuus, voidaan olettaa, että olosuhdetekijät pysyvät nykyisellään (kielisyy, saaristolaisuus jne)
- Sote-uudistuksen talousvaikutukset (VM) – mallinnuksessa yhdistetään tilastokeskuksen toiminnalliset tiedot ja valtionvarainministeriön laskentatiedot.

Laskenta:

- Kaikissa tulevaisuuteen menevissä arvioissa huomioitu inflaatiooletus ja toisaalta trendiin perustuvat kertoimet on siten deflatoitu ennen kertoimen määrittämistä.
- Toimintakatteen ja verotettavan tulon kehitys lasketaan eur/asukas ja siihen kohdennetun muutuskertoimen perusteella. Ei siis suoraan euroihin kohdistuen.
- Lähtötietona kunnan tilinpäätös/-ennuste 2018
- Korkokulut ja –tuotot 2018 toteuman mukaan à saadaan laskennalliset korkoprosentit tuleville vuosille
- Muut rahoituserät kunnan arvion perusteella
- Poistot 2018 toteuman mukaan saadaan laskennallinen poistoprosentti tuleville vuosille – laskettava käyttöomaisuuden suhdetta kulloisiinkin poistoprosentteihin.
- Verotulot 2022 veroennustekehikosta, vuodesta 2022 veropohjat muuttuvat historiaan pohjautuvan trendin (eur/as) perusteella
- Valtionosuudet 2019 päätösten mukaan. 2020 mallinnetun valtionosuusjärjestelmän perusteella
- Investoinnit kunnan oman arvion perusteella 2021 vuoteen ja tästä eteenpäin historiaan perustuvalla kertoimella (eur/as)
- Sote-uudistuksen vaikutukset huomioitu VM:n arvioiden mukaisesti. Uudistuksen talousvaikutus 2021 on määritetty kunnan kannalta neutraaliksi
- Laskennan taustalla pyörivät lainakanta ja investoinnit. Lainakannan ja rahoitusmenojen ja tulojen korkotaso vuoden 2018 korkotaso, ei ole arvioitu korkoherkkyyttä (mikä tekee tilanteen usein kunnalle optimistisemmäksi)

Mikä kokonaisuus on kasvanut?

Trendikasvu				Muutos%	Muutos	Osuus
Leppävirta	2009	2018		2009-18	euroa	muut:sta
Kaikki	48 848	61 474		26 %	12 626	
Non-SOTE	20 227	21 456		6 %	1 229	9,7 %
SOTE	28 621	40 018		40 %	11 397	90,3 %
Sosiaalitoimi	8 608	15 143		76 %	6 535	51,8 %
Terveystenhoito	20 013	24 875		24 %	4 862	38,5 %
Perusterveys yms	8 984	10 682		19 %	1 698	13,4 %
Erikoissairaanhoido	11 029	14 193		29 %	3 164	25,1 %

- 2009–2018 jopa 90,3 %:ia toimintakatteen trendikasvusta on aiheutunut soten kasvusta.
- Soten osuus kasvusta on verrokkia suurempi

Verrokki				Muutos-%	Muutos	Osuus
	2009	2018			euroa	muut:sta
Kaikki	2 651 324	3 344 762		26 %	693 438	
Non-SOTE	1 166 866	1 358 710		16 %	191 844	27,7 %
SOTE	1 484 458	1 986 052		34 %	501 594	72,3 %
Sosiaalitoimi	557 718	855 208		53 %	297 490	42,9 %
Terveystenhoito	926 740	1 130 844		22 %	204 104	29,4 %
Perusterveys yms	390 806	425 331		9 %	34 525	5,0 %
Erikoissairaanhoido	535 934	705 513		32 %	169 579	24,5 %

Painelaskelma, uusimmat verotulot ja vos – mitään ei tehdä

Leppävirta		Trendi: 2012-2017								
	TP 2017	TP 2018	Tpe 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Asukasluku	9 782	9 650	9 549	9 446	9 345	9 249	9 156	9 066	8 972	8 881
Verotettava tulo	139 785	140 895	140 204	146 948	149 922	153 017	155 147	157 343	159 483	161 689
Veroprosentti	20,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Toimintakate	-54 165	-58 060	-58 761	-60 145	-61 472	-62 849	-64 265	-65 721	-67 168	-68 597
Sopeutus			0	0	0	0	0	0	0	0
Muutos 1000 e	861	-3 895	-701	-1 384	-1 327	-1 377	-1 416	-1 456	-1 447	-1 430
Verorahoitus	58 344	59 483	58 204	61 681	63 117	64 143	65 081	66 357	67 451	68 372
Verorahoituksen muutos 1000 e		1 139	-1 279	3 478	1 436	1 026	939	1 276	1 094	921
Rahoitustuotot ja -kulut	622	523	310	256	228	200	159	120	77	27
Vuosikate	4 801	1 946	-247	1 792	1 873	1 494	975	756	361	-198
Poistot	4 796	3 414	3 621	3 701	3 767	3 703	3 749	3 734	3 718	3 701
Ylijäämä/alijäämä	137	-1 359	-3 718	-1 708	-1 694	-2 009	-2 573	-2 778	-3 158	-3 699
Kumulatiivinen ylij/alij.	5 535	4 175	457	-1 251	-2 946	-4 955	-7 528	-10 306	-13 464	-17 163
Kumulatiivinen ylij/alij./as	566	433	48	-132	-315	-536	-822	-1 137	-1 501	-1 933
Nettoinvestoinnit	8 506	6 055	5 000	4 850	2 650	4 500	3 495	3 460	3 424	3 390
Lainakanta 1000 eur	8 036	8 565	12 792	15 129	15 186	18 172	20 672	23 356	26 399	29 967
Lainakanta eur/as	822	888	1 340	1 602	1 625	1 965	2 258	2 576	2 942	3 374

Konsernin kriisimittaus perustilanteessa

Konsernin kriisimittarit	TP 2017	TP 2018	Tpe 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Peruskunnan alijäämä	5 535	4 175	457	-1 251	-2 946	-4 955	-7 528	-10 306	-13 464	-17 163
..Alijäämää 4 peräkkäisenä vuonna					Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Konsernin alijäämä €/as	489	335	-51	-233	-416	-638	-925	-1 241	-1 606	-2 039
... 500 €/as ja 1000 €/as		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Konsernin vuosikate	7 022	3 779	1 586	3 625	3 706	3 327	2 808	2 589	2 194	1 635
Kunnan verot	20,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Konsernin lainamäärä	3 647	3 761	4 243	4 537	4 592	4 962	5 286	5 634	6 033	6 496
Suht velkaantuneisuus	49	52	58	57	56	58	59	61	62	65
Konsernin vuosikate		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Kunnan verot		Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Konsernin lainamäärä		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Suht velkaantuneisuus		Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Montako		0	2	2	2	2	2	2	2	2

Perustilanteessa – jos mitään ei tehdä – kunta täyttää kriisikuntakriteeristön ns. superkriteerin konsernin alijäämä 1000 €/as (edellisenä vuonna yli -500 €/as) vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Talouden tasapainottaminen

Keinot jakautuvat seuraavasti

- **Palvelurakenteen muutokset**
- **Toiminnan järjestäminen uudelleen**
 - yhtiöittäminen / ulkoistus
 - tehtävien jakaminen uudelleen organisaation sisällä
- **Toiminnan/palvelun lopettaminen, supistaminen, laadun laskeminen jne.**
- **Yleiset ja juustohöylät**

Talouden tasapainottaminen

- Sopeuttamisella pyritään pysyviin kustannusten alentamiseen – paketti ei sisällä yksittäisiä / kertaluonteisia eriä, kuten esimerkiksi omaisuuden myyntituottoja (sijoitukset tai kiinteistöt).
- On tärkeä huomata, että säästöt eivät toteudu ilman henkilöstövaikutusta. Toteutus lähtee toiminnoista, tehtävien järjestelystä ja työkaluista. Eurot seuraavat rakennemuutoksia.
- Henkilötyövuosisäästöihin pyritään pääsääntöisesti eläköitymistä hyödyntämällä ja määräaikaisten työsuhteiden määrää vähentämällä

Ohjausryhmän tavoite

Ohjausryhmän tärkein tavoite oli olla pelastamassa
Leppävirran itsenäisyys – ja turvaamassa kunnan toimintakyky.

Ohjausryhmän tavoitteena oli löytää pysyviä keinoja talouden
tasapainottamiseksi yhteensä 3,5 miljoonan euron arvosta.

Talouden tasapainottamiskaudeksi sovittiin toimintavuodet
2020-2022. Keinojen vaikuttavuus jatkuu näiden vuosien
jälkeenkin.

Prosessi:

- Ohjausryhmä on kokoontunut 12 kertaa ja valtuuston työkokouksessa työtä on esitelty kolmesti.
- Ohjausryhmän puheenjohtajana on toiminut kunnanhallituksen puheenjohtaja Aino Kanninen ja jäseninä Juha Pelkonen, Tiina Nousiainen, Heikki S. Havukainen Marjo-Nina Mustonen, Anne Aholainen, Pekka Nykänen, Veli-Pekka Pienimäki, Henna Pitkänen, Hannu Ronni, Mervi Laatikainen, Mia Hahtala ja Kirsi Kosunen. Henkilöstön nimeämänä edustajana on ollut Raimo Penttinen. Viranhaltijoista ohjausryhmään ovat kuuluneet kunnanjohtaja ja kunnankamreeri. Varajäsenenä ohjausryhmän työhön ovat osallistuneet Noora Räsänen, Seppo Heinonen, Eija Nissinen, Markku Pesonen, Kari Raninen ja henkilöstön varaedustajana Juha Hyvärinen.
- Työn tueksi ohjausryhmä on kuullut säännöllisesti osastopäälliköitä ja muita viranhaltijoita sekä ulkopuolisia asiantuntijoita mm. sotepalvelujen järjestämisen eri vaihtoehtoista. Ohjausryhmä on käynyt kuntavierailulla Mänttä-Vilppulassa tutustumassa yksityisen palvelutuottajan ja kaupungin yhteisyhtiön Mäntänvuoren Terveys Oy:n tuottamiin sotepalveluihin.
- Ohjausryhmän työtä ovat tukeneet jokaisen toimialan omat alatyöryhmät, jotka ovat vastanneet omalta osaltaan keinojen keräämisestä, tehtävien vastuuttamisesta ja ennakko vaikutusten arvioinnista.
- Kuntalaiskysely järjestettiin kesä-heinäkuussa.
- Kyläkierrokset järjestettiin 1. kerran toukokuussa Konnuslahdessa, Oravikoskella, Sorsakoskella Timolassa ja kirkonkylällä. Kyläkierroksella kerrottiin ja keskusteltiin työn lähtökohdista ja tavoitteista. Kunnanhallituksen valtuustolle esittämä tasapainottamisen keinovalikoima esitellään 2. kyläkierröksellä 12.-14.11

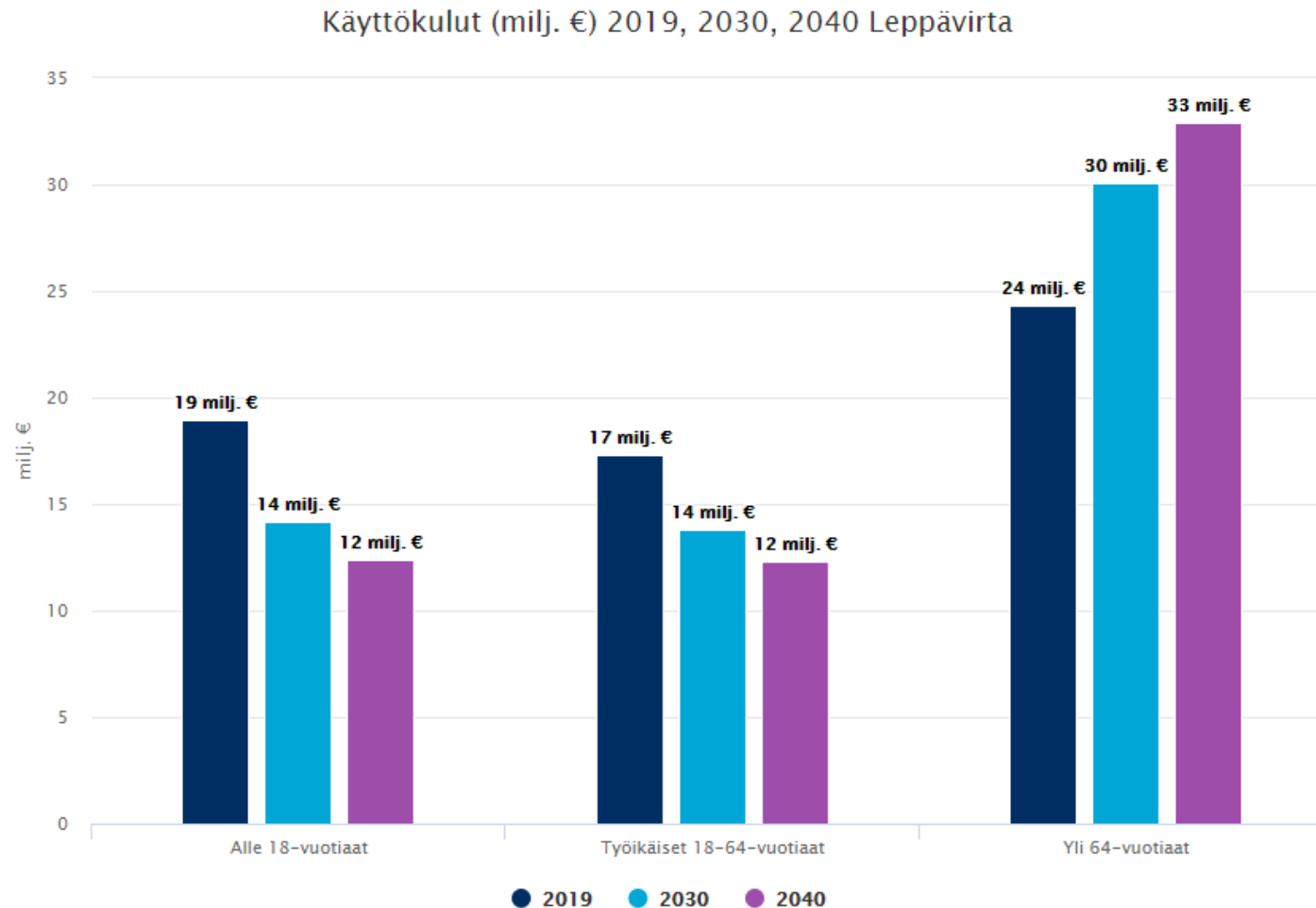
Ohjausryhmän keinot talouden tasapainottamiseksi 2020-2022

Ohjausryhmän paketti

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI – PALVELUVERKKOSELVITYS

- Palvelutarve muodostuu kunnan demografisten tekijöiden: kunnan asukkaiden ja asukkaiden ikärakenteen mukaan
 - Paljonko on lapsia, ikäihmisiä, työssäkäyviä, paljonko ikäryhmän koko on suhteessa koko asukasmäärään jne.
 - Palvelutarve muodostuu lakisääteisistä palveluista: esim. perusterveydenhuolto, perusopetus, varhaiskasvatus
 - Perustaso sidottu lakiin, asetuksiin, ohjeisiin ja suosituksiin
 - Lakisääteisen osan ylittävä osuus (palvelun laatu, ei-pakolliset tehtävät, elämänlaatupanostukset jne.)
- **Palvelutarve ei ole sama asia, kuin se, mitä kuntalaiset haluavat tai toivovat!**
 - Palvelun laatukysymykset, palvelun määräkysymykset, avustaminen jne.
- Palveluverkon tulisi muotoutua palvelutarpeen mukaan:
 - Esim. Kuinka paljon kouluja tarvitaan tulevaisuudessa verrattuna nykyiseen, kun otetaan väestönkehitys huomioon?
 - Missä alueilla palveluja tarjotaan? Voiko palvelurakenne olla erilainen kunnan eri osissa?
 - Pitääkö erikoistua johonkin?

Väestön muutoksen vaikutus palvelurakenteeseen Kuntaliiton mukaan

Kuntaliitto

- Kuvio kuvaa väestö- ja ikärakenteen muutoksen laskennallista vaikutusta ikäryhmäkohtaisiin käyttökustannuksiin vuosina 2019, 2030 ja 2040.
- Ikäryhmäkohtaisten kulujen alentuminen kuvaa vähenevän palvelutarpeen sopeutumismahdollisuutta.
- Vastaavasti kulujen kasvu tarkoittaa, että kustannuksiin sisältyy tulevaisuudessa lisääntyvän palvelutarpeen kasvupainetta. Tulokset ovat laskennallisia ja todellinen kehitys riippuu siitä, miten haasteisiin pystytään vastaamaan.

Ensimmäinen kori

Rakenteelliset muutokset

Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio

Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio

Nykytila:

Leppävirralla on 6 perusopetuksen koulua, joissa on vuosiluokat 1-6, yksi koulu (Kivelän koulu), jossa on vuosiluokat 7-9. Leppävirran lukio on 2-sarjainen.

Leppävirralla tarjotaan varhaiskasvatusta neljässä päiväkodissa. Perhepäivähoitokoteja on kirkonkylällä, Sorsakosken ja Konnuslahden kylien alueella

Päiväkodeissa toimii myös esiopetusryhmät, joissa esioppilailla on mahdollisuus esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. Vuorohoitoa tarjotaan Kirkonkylän päiväkodissa yhdessä vuorohoitoryhmässä.

Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKOMUUTOS

Toimenpiteet / varhaiskasvatus:

- Sorsakosken päiväkodin toiminta siirtyy kunnan muihin yksiköihin toimintakauden 2021 alussa. Paukarlahden päiväkotijää osaksi Oravikosken palvelukeskusta, jossa se on toiminut 8/2019 alkaen.
- Kunnan kannalta taloudellisinta on järjestää päivähoito mahdollisimman tiiviisti, mikä mahdollistaa työsuunnittelun, sijaistamisen, avustajaresurssien sekä ryhmien joustavan käytön.
- Yhdistämällä päivähoitoa kunta säästää kiinteissä kustannuksissa ja pystyy edelleen säilyttämään hoidon sisällön laadukkaana.
- Osana varhaiskasvatuksen palveluverkkomuutosta voidaan hyödyntää yksityistä päivähoitoa; etenkin alueilla, joilla kunnallista päivähoitoa ei jatkossa tarjota.

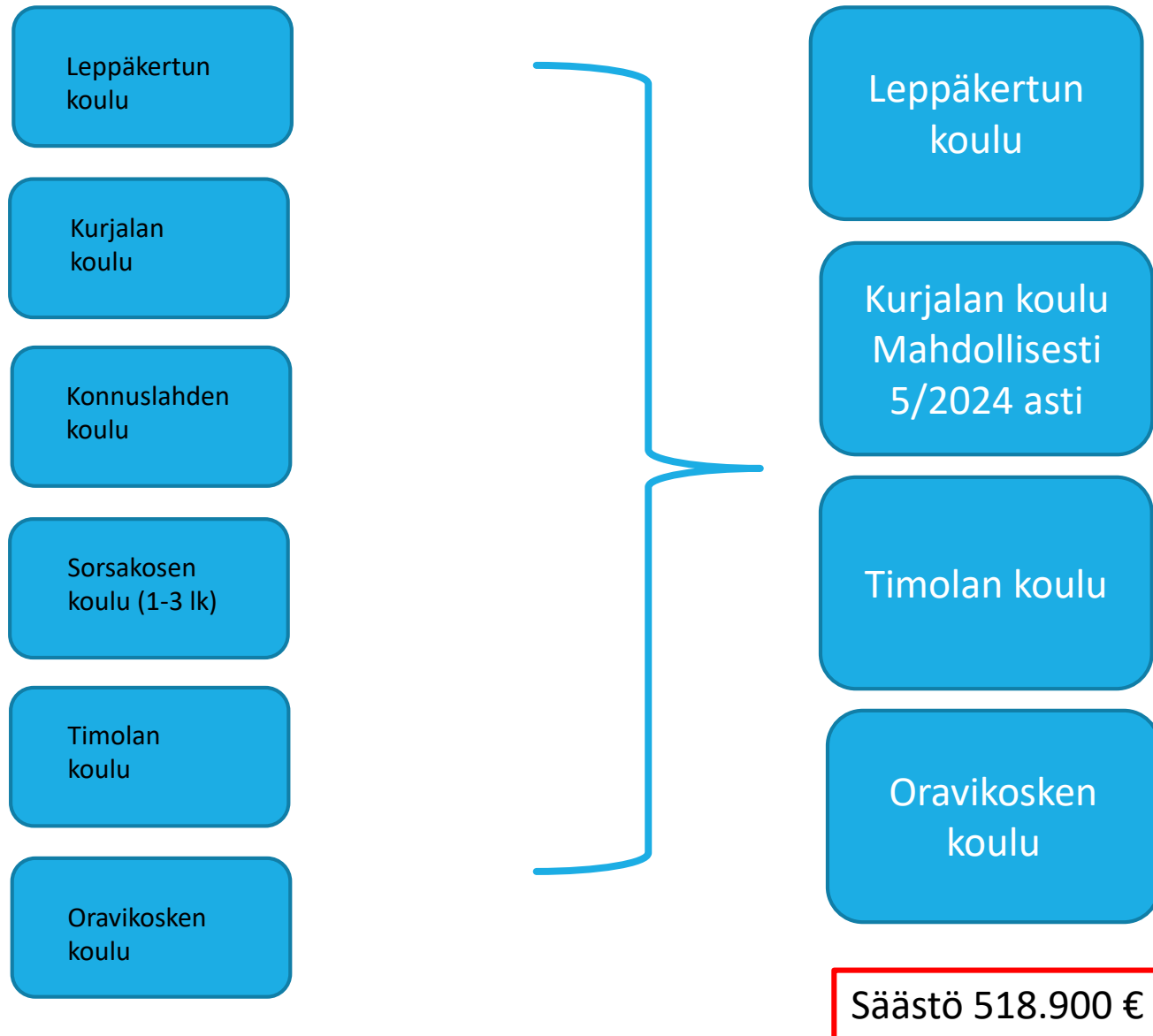
Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio

PERUSOPETUKSEN PALVELUVERKKOMUUTOS

Toimenpiteet / perusopetus:

- Perusopetuksen oppilasmäärä alenee yli sadalla oppilaalla 2025 vuoteen mennessä.
- Palveluverkon suunnittelun lähtökohdaksi otettiin se, että kaikki toiminnot tulisi sovittaa olemassa oleviin kiinteistöihin, eikä uusia seiniä enää rakenneta tai tehdä mittavia peruskorjauksia.
- Sorsakosken 1-3 luokkalaiset siirtyvät Leppäkertun kouluun 8/2021.
- Oppilasmäärän alentuminen ja kunnan taloudellinen tilanne huomioiden, Konnuslahden koululle ei ole tarkoituksenmukaista tehdä enää peruskorjausta ja laajennusta. Konnuslahden koulun oppilaat siirtyvät joko Kurjalan tai Leppäkertun kouluun 8/2022.
- Kouluverkko tarkastellaan säännöllisesti 2024 alkaen oppilasmäärän mukaan. Vuoden 2023 lopussa arvioidaan, mitkä kouluista voidaan yhdistää Leppäkertun kouluun.

Perusopetuksen (alakoulut) rakenne

Uusi kouluverkkorakenne säästää

1. Opetuksessa
2. Hallinnossa
3. Kiinteistö- ja puhtauspalveluissa
4. Investoinneissa

Uusi kouluverkkoratkaisu nostaa kustannuksia koulukuljetuksissa

Uuden kouluverkon nettosäästö on 518.900 € kolmen lukuvuoden aikana (2020-2023)

Varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio

LUKIO YLÄKOULUN TILOIHIN

Nykytila:

Lukio toimii tällä hetkellä tiloissa, joissa on sisäilmaongelmia. Lukion tilat vaativat peruskorjauksen.

Toimenpiteet / Lukio:

Ohjausryhmän linjauksen mukaan Leppävirran kunta pidättäytyy rakentamasta / laajasti peruskorjaamasta tiloja, mikäli kunnasta löytyy sopivia korvaavia tiloja. Lukion oppilasmäärä vaihtelee vuosittain ja on aleneva pitkällä tähtäimellä. Lukion toiminta voidaan yhdistää Kivelän koulun tiloihin ja tarvittavaa lisätilaa voidaan järjestää kunnantalolta. Kivelän koulun ulkopuolisia tiloja vuokrataan vain tarpeen mukaan. Lukio siirtyy Kivelän koulun tiloihin 8/2020

Sosiaali- ja terveystalvelut

Sosiaali- ja terveystalvet

Nykytilanne:

Sosiaali- ja terveystalvet järjestetään yhteistyössä Leppävirran kunnan, Kysterin ja Kuopion sairaanhoitopiirin kanssa. Kunnan sosiaali- ja terveystalvet ovat hajallaan ja kokonaisuuden johtaminen (mm. talouden näkökulmasta) on haasteellista. Erityisen ongelmalliseksi on muodostunut Leppävirran kunnan pienet mahdollisuudet vaikuttaa Kysterin toimintaan – omistajaohjauksen vaikutus on ollut olematon. Edelleen palveluketjujen hallinnan hankaluutena on ollut mahdollisuus valita hoitopaikaksi Varkaus tai Kuopio – toisen ollessa kalliimpi vaihtoehto.

Terveystalvetrakennus on tullut tiensä päähän. Riippumatta palveluntuotantomallista, kunnan on rakennettava uudet toimitilat. Hankesuunnittelun pohjaksi tulisi ottaa tulevaisuuden palvelurakenne – ei nykytilanne.

Sosiaali- ja terveystalvetjen järjestämisessä kunnalla on edelleen mahdollisuus valita erilaisia tuotantomalleja. Tuotantomallit vaihtelevat kunnan omasta toiminnasta kuntien yhteistoimintaan, yksityisen palveluntuottajan ja sairaanhoitopiirin kanssa tehtävään monituottajamalliin ja erilaisiin ulkoistusvaihtoehtoihin (osa- ja kokonaisulkoistukset).

Sosiaali- ja terveystalvetjen osuus Leppävirran kunnan toimintakatteesta on yli 60 %, mikä tarkoittaa, että päästäkseen säästötavoitteeseen, kunnan on pystyttävä vaikuttamaan myös sote-kustannuksiin.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sotekustannuksiin vaikuttaminen on pitkäjänteistä työtä keinoista riippumatta; jotta tuloksia saadaan – edes talouden tasapainottamiskauden lopussa – päätöksiä pitää saada nopeasti.

Terveyskeskusrakennus on teknisen käyttöikänsä päässä ja tarvitsee mittavan peruskorjauksen / uudisrakennuksen. Terveyskeskusinvestointi on strateginen päätös, jossa pitää onnistua; kunnan on tarkkaan harkittava, minkä tasoinen palvelutaso tarjotaan lähipalveluina – ja mitkä palvelut voidaan hakea vähän kauempaa. Uutta toimitilaa rakennetaan vain kaikkein välttämättömimmille toiminnoille. Yhteistyö yksityisen palveluntuottajan kanssa tulee kartoittaa sekä rakentamisen että palvelujen tuottamisen suhteen.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen keinoissa on myös sellaisia, jotka tuovat säästöjä heti, kun päätökset saavat lainvoiman. Osa keinoista edellyttää toimintojen ottamista omaksi toiminnaksi ja siten henkilöstölisäystä.

Sosiaali- ja terveystaloudelliset

Sosiaali- ja terveystaloudellisten kokonaistavoite:

- Laadukkaat perustaloudelliset
- Toimivat tilaratkaisut
- 2 miljoonaa euroa pienemmät kustannukset

Mitä pitää tapahtua, että tavoitteeseen päästään?

- Terveystaloudellisen investointi
- Talouksetjien toimivuus
- (Omistaja)ohjauksen talouden ja kustannuskehityksen sekä palvelujen laadun ja laajuuden osalta **on toteuduttava**

Kotihoidon uudelleen järjestäminen

- Tavoitteena, että kotona pärjätään entistä pidempään – mahdollisimman kevein palveluin
 - Osaamistason vahvistaminen ja toimintamallien kehittäminen siten, että voidaan vastata tulevaisuuden haastavampaan palvelutarpeeseen, pystytään antamaan intensiivisempää hoitoa ja hoitamaan isompaa asiakaskuntaa
 - Sujuvat palveluketjut (kolmannen sektorin palvelut, päivätoiminta, kotihoito, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen, perusterveydenhuolto), joissa kotihoidolla on ratkaiseva merkitys. Tiedonkulun ja yhteistyön tulee tapahtua molempiin suuntiin
 - Henkilöstön ja resurssien täysimääräinen käyttö
 - Asiakaspiirin laajentaminen koskemaan kaikkia (kehitysvammaiset, mielenterveys- yms. kuntoutujat)
 - Huomioidaan FCG kehittämistoimenpiteet
 - Huomioidaan ohjausryhmän tavoitteet laitoshoidon purkamisesta ja tehostetun palveluasumisen määrän asteittaiseen vähentämiseen.
 - Henkilöstövaihdosten, tehtäväkuvien muutosten yms. tulee olla mahdollista
- Taloudellinen säästötavoite 400.000 euroa kolmen vuoden aikana.
- Tavoitteisiin pyritään kaikkia toiminnallisia keinoja käyttäen. Valmistelua varten perustetaan työryhmä, joka esittää loppuraportin viimeistään 28.2.2020
 - Loppuraportin tulee sisältää selvitys siitä, onko taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet mahdollista saavuttaa oman toiminnan kehittämisellä vai tarvitaanko kehittämiseen yhteistyö yksityisen toimijan kanssa.

Vuodeosastopaikkojen puolittaminen

Leppävirralla on 56 paikkainen vuodeosasto, jolle on sijoitettuna pitkäaikaiseen laitoshoitoon 19 asiakasta. Valtakunnallisena tavoitteena on ollut, että laitosasuminen puretaan ja asiakkaille myönnetään tarvittaessa tehostetun palveluasumisen paikka; vuodeosasto ei ole kenenkään koti.

Laitospaikoilla asuville myönnetään tehostetun palveluasumisen paikka / palveluseteli sitä mukaa, kun paikkoja vapautuu. Tarvittaessa paikkoja hankitaan lisää. Vuodeosastopaikat lakkautetaan sitä mukaa, kun asukkaat vähenevät. Kysteri velvoitetaan supistamaan toimintaa vastaavasti ja vähentämään henkilöstöä vuodepaikkojen vähenemisen suhteessa.

Vuodeosaston paikkaluvun puolittaminen tarkoittaa, että palveluketjuja on uudistettava yhteistyössä Kysterin kanssa siten, että mahdollisuuksien mukaan voidaan kotiutua kotiin (tehostettuun palveluasumiseen tai omaan kotiin) kotihoidon ja tulevaisuudessa myös kotisairaalan turvin. Vuodeosastohoitoa voidaan tarvittaessa hankkia ympäristökunnista.

Taloudellinen nettovaikutus vuodeosastopaikkojen määrän vähentämisellä on 556.000 euroa.

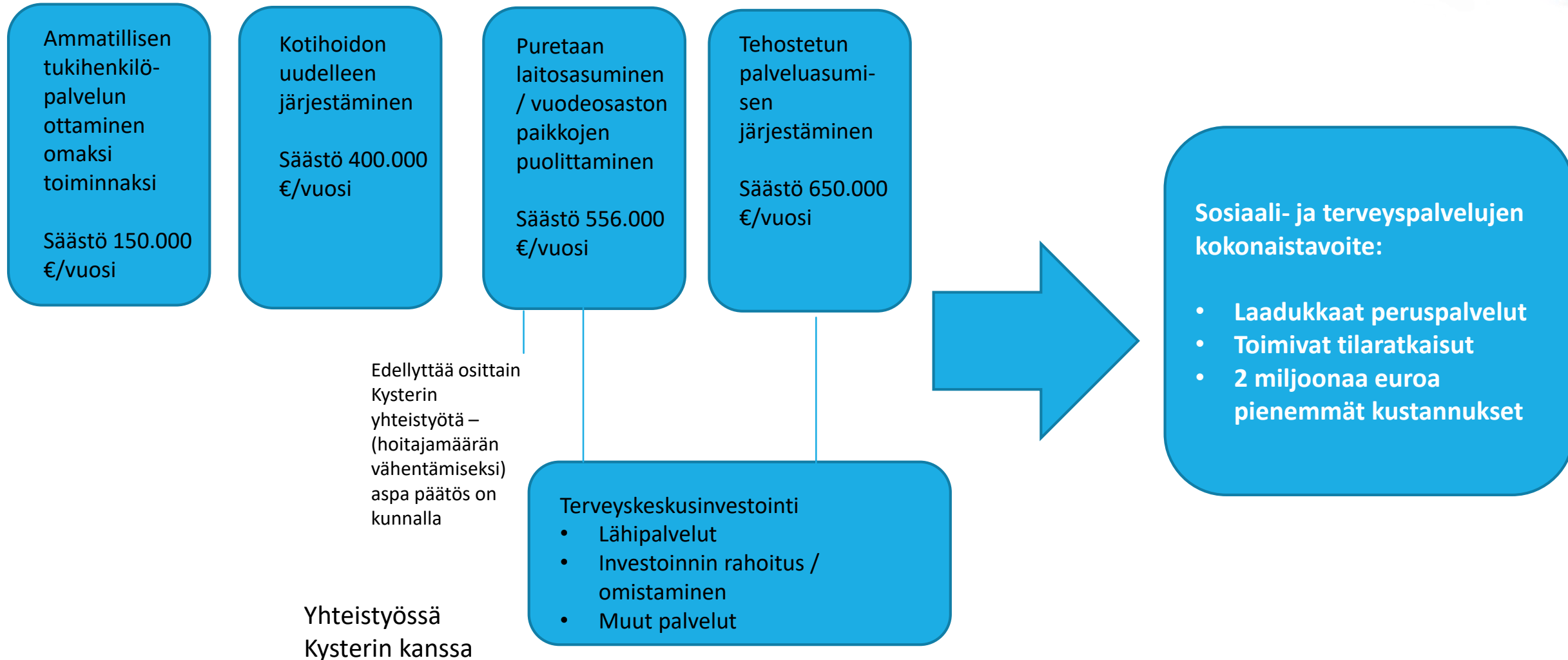
Tehostetun palveluasumisen järjestäminen

- Tehostetun palveluasumisen kokonaiskustannus on Leppävirralla hieman yli 6 miljoonaa euroa vuodessa. Kustannus jakautuu kunnan omana tuottamaan palveluun 3,3 miljoonaa euroa ja palvelusetelillä tuotettuun 2,7 miljoonaa euroa.
- 2017 Leppävirralla on ollut tehostetun palveluasumisen piirissä 6,6 % 75-vuotta täyttäneistä. Maakunnan keskiarvo on 7,5 %.
- Tulevaisuudessa 75-vuotta täyttäneiden osuus tulee kasvamaan. Kustannuskehityksen hillitsemiseksi Leppävirran tulee selvittää sekä kotihoidon tehostaminen, (tuetun) palveluasumisen lisääminen, perhehoito että tehostetun palveluasumisen taso (paikkojen määrä). Edelleen kunnan tulee mahdollisuuksien mukaan parantaa omaishoidon edellytyksiä (mm. kotihoitoa ja intervallihoitoa kehittämällä) ja lisätä omaishoidon määrää.
- Jotta saavutetaan paras hyöty kotihoidon tehostumisesta ja muista matalan tuen palveluista, tulee tehostetun palveluasumisen paikkamäärän joustaa tarpeen mukaan. Tästä syystä tehostetun palveluasumisen palvelusetelituotannon osuuden kasvattaminen selvitetään. Tavoitteena 650.000 euron säästö vuosikustannuksiin ja tehostetun palveluasumisen paikkojen vähentäminen pitkällä tähtäimellä.
- Kunta kutsuu palveluasumista tuottavat yritykset esittelemään tulevaisuuden toimintamalleja tammikuun 2020 loppuun mennessä, jonka jälkeen kunta ratkaisee millä vaihteluvälillä ikäihmisten tehostetusta palveluasumisesta tuotetaan palvelusetelillä. Palvelusetelituotannon lisääminen tarkoittaa oman tuotannon vähentämistä.

Yhteistyön ja omistajaohjauksen parantaminen Kysterin kanssa - Terveyskeskusinvestointi

- Tavoitteena, että uuden terveyskeskuksen myötä palveluita voidaan kehittää niin, että Kysterin kustannuksiin saadaan 400.000 euron pysyvä kustannussäästö ed. mainittujen toimenpiteiden lisäksi. Kustannussäästö ajoittunee talouden tasapainottamisohjelman ulkopuolelle 2023 ja eteenpäin.
- Palvelusopimusneuvottelut käydään TK investoinnin tarve- ja hankeselvityksen yhteydessä.
- Tarve- ja hankeselvityksissä selvitetään mm.
 - Mitkä palvelut halutaan Leppävirralla olevan lähipalveluna? Mitkä voidaan hakea kauempaa
 - Minkä kokoisena Terveyskeskushanke toteutetaan?
 - Mitkä tilat on pakko olla? Mistä voidaan luopua? Minkä verran voidaan hyödyntää yhteisiä/muunneltavia tiloja
 - Voiko kunnassa olevia muita tiloja (kunnan ja yksityisen) hyödyntää? Miten?
 - Miten rahoitetaan?
 - Omaan taseeseen? Leasing –mallilla kunnan omalla sopimuksella?
 - Pääomasijoittajan / kiinteistöinvestorin kanssa? Kunta vuokralla tiloissa
 - Yhteistyössä palveluntuottajan kanssa?
 - Siirtykö joku osa toiminnasta mukana

Sotekeinot yhdessä

Ensimmäinen kori – rakenteelliset keinot

ENSIMMÄINEN KORI / RAKENTEELLISET KEINOT	2020	2021	2022	Yhteensä / €	Yhteensä / HTV
Kouluverkko: 8/2020 Sorsakosken 4-6 oppilaat (jäävät) Leppäkerttuun, Paukarlahden päivähoito Oravikosken palvelukeskukseen 8/2021 Sorsakosken 1-3 oppilaat Leppäkertun kouluun 8/2022 Konnuslahden koulun oppilaat joko Kurjalaan tai Leppäkerttuun 8/2024 Kouluverkko tarkastellaan kokonaisuudessaan oppilasmäärän kehityksen mukaiseksi	98 300	170 600	250 000	518 900	4-6
Kertaluontoinen säästö investoinnista, kun Paukarlahteen ei tarvita väistötilaa		160 000	-160 000	0	
Lukio-opetus siirtyy yläkoulun yhteyteen Säästö kiinteistö- ja kiinteistönhoitokustannuksissa		50 500		50 500	1-2
Sorsakosken päiväkodin toiminta jakautuu Leppävirran kunnan muihin yksiköihin asiakkaiden tarpeiden mukaisesti 8/2021		50 000	70 000	120 000	1-3

Ensimmäinen kori – rakenteelliset keinot

ENSIMMÄINEN KORI / RAKENTEELLISET KEINOT	2020	2021	2022	Yhteensä / €	Yhteensä / HTV
Ammatillisen tukihenkilöpalvelun ottaminen omaksi toiminnaksi		75 000	75 000	150 000	-2
Kotihoidon uudelleen järjestäminen		200 000	200 000	400 000	
Vuodeosastopaikkojen puolittaminen		556 000		556 000	
Tehostetun palveluasumisen järjestäminen			650 000	650 000	
Yhteistyön ja omistajaohjauksen parantaminen Kysterin kanssa. Tavoitteena, että uuden terveyskeskuksen myötä palveluita voidaan kehittää niin, että Kysterin kustannuksiin saadaan 400.000 euron pysyvä kustannussäästö ed. mainittujen toimenpiteiden lisäksi. Palvelusopimusneuvottelut käydään TK investoinnin tarve- ja hankeselvityksen yhteydessä				0	
YHTEENSÄ	98 300	1 262 100	1 085 000	2 445 400	4-9

Toinen kori

Rakenteellisista keinoista johtuvat lisäsäästöt, toimintatavan muutokset, konserniohjaus jne.

TOINEN KORI / RAKENTEELLISISTA KEINOISTA JOHTUVAT LISÄSÄÄSTÖT YMS.	2020	2021	2022	Yhteensä / €	Yhteensä / HTV
Kiinteistöstrategian laatiminen		-30 000	-30 000	-60 000	
Kiinteistöjen omistamisen strateginen linjaus. Kkäyttöön jäävien tilojen mahdollisimman tehokas hyödyntäminen. Käytöstä poistuvat/poistuneet, epäkurantit kiinteistöt myydään, luovutetaan tai puretaan ja kiinteistöt otetaan kehityskohteiksi. Säästö poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannus.		83 500	83 500	167 000	
Sisäilma-asiantuntijat / panostus	-30 000	-10 000	-10 000	-50 000	
Vokkolanmäki / säästötavoite konsernille: pienentää kunnalle tulevaa maksuosuutta. Tavoitteeseen tulee pyrkiä ensisijaisesti Vokkolanmäen toimintakustannuksia alentamalla. Pienemmät käyttökustannukset tarkoittavat vähemmän kunnan suoraa ja epäsuoraa tukea yhtiölle seurojen yms. salivuorojen, avustusten yms. muodossa	200 000			200 000	
Vokkolanmäen ja kunnan kiinteistöjen energiaselvitys panostus investointeihin ja säästö energiakustannuksissa	-30 000	92 000		62 000	
Työllistäminen / Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen vähentäminen	25 000	55 000	70 000	150 000	

TOINEN KORI / RAKENTEELLISISTA KEINOISTA JOHTUVAT LISÄSÄÄSTÖT YMS.	2020	2021	2022	Yhteensä / €	Yhteensä / HTV
Tukevan sopimuksen muuttaminen osana oman työllistämistoiminnan uudistusta		40 000	80 000	120 000	
Teknisen toimen tehtävien järjestäminen vastaamaan uutta palvelurakennetta	50 000	70 000	60 000	180 000	2-4
Kiinteistönhoidon, ruoka- ja siivouspalvelujen järjestäminen uuden palvelurakenteen mukaan (kiinteistöjen myynti, purkaminen jne huomioiden)			30 000	30 000	1-3
(Hallinnon) tukipalvelujen ulkoistaminen / toiminnan uudelleen järjestäminen, Esitys: teetetään selvitys Sarastia Oy:n toimesta v. 2019	-15 000	37 500	37 500	60 000	1-3
Katuvalaisimien vaihto ledvaloihin	5 000	10 000	22 000	37 000	
Vesihuoltolaitoksen työnjohdon uudelleen järjestäminen ja vesihuoltolaitoksen, Leppäkerttu Oy:n ja kiinteistöjen päivystyksen yhdistäminen		12 000		12 000	
Puutavaran myynti yli keskimääräisen vuosimyyntin	20 000	20 000	-40 000	0	
YHTEENSÄ	225 000	380 000	303 000	908 000	4-10

Kolmas kori

Henkilöstön ohjeistus, yksittäiset keinot

KOLMAS KORI / TOIMINNAN OHJEISTUS YMS.	2020	2021	2022	Yhteensä / €	Yhteensä / HTV
Yksityistieavustukset		20 000	20 000	40 000	
Destian sopimuksen päättäminen (työnjohdon osalta)		42 450		42 450	
Teollisuushallien myynti / vuokrat markkinahintaisiksi		0	10 000	10 000	
Palvelujen ostojen vähentäminen (tehdään omana työnä)		20 000	40 000	60 000	
Henkilöstöohjeistus, toimintatapojen muutokset. Säästötavoitteeseen pyritään ohjeistamaan lyhyiden sijaisten käyttöä, vähentämällä matkakustannuksia, erilliskorvauksia sekä henkilöstöetuuksia että koulutuksen nettokustannuksia	10 000	111 000	15 000	136 000	
Maksut ja taksat, tarkistetaan taso lain mahdollistamalle tasolle tai alueen kuntien keskiarvoon	30 000			30 000	
Luottamushenkilöt / demokratia, 1 talkookokous kh kv ltk, Ohry 13.8.	10 000			10 000	
YHTEENSÄ	50 000	193 450	85 000	328 450	

Talouden tasapainottamisen keinot yhteensä

KORIT	2020	2021	2022	Yhteensä / €	Yhteensä / HTV
Ensimmäinen kori	98 300	1 262 100	1 085 000	2 445 400	4-9
Toinen kori	225 000	380 000	303 000	908 000	4-10
Kolmas kori	50 000	193 450	85 000	328 450	
KAIKKI YHTEENSÄ	363 300	1 845 550	1 473 000	3 681 850	8-19

Keinot joita ei käytetty

- Ohjausryhmä päätti yksimielisesti rajata seuraavat keinot pois talouden tasapainottamisohjelmasta:
 - Avustukset järjestöille ja seuroille
 - Päihdeongelmaisten päivätoiminnan lakkauttaminen
- Ohjausryhmä kuitenkin toteaa, että näitä keinoja joudutaan harkitsemaan tulevana vuosina, jos talouden tasapaino ei rakenteellisten yms. keinojen avulla toteudu.

Mihin riittää? Painelaskelma, kun sopeutus ja alaskirjaukset on huomioitu

Leppävirta		Trendi: 2012-2017								
	TP 2017	TP 2018	Tpe 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Asukasluku	9 782	9 650	9 549	9 446	9 345	9 249	9 156	9 066	8 972	8 881
Verotettava tulo	139 785	140 895	140 204	146 948	149 922	153 017	155 147	157 343	159 483	161 689
Veroprosentti	20,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Toimintakate	-54 165	-58 060	-58 761	-59 782	-59 257	-59 121	-60 469	-61 856	-63 233	-64 592
Sopeutus			0	363	1 846	1 473	0	0	0	0
Muutos 1000 e	861	-3 895	-701	-1 021	525	136	-1 348	-1 386	-1 378	-1 358
Verorahoitus	58 344	59 483	58 204	61 681	63 117	64 143	65 081	66 357	67 451	68 372
Verorahoituksen muutos 1000 e		1 139	-1 279	3 478	1 436	1 026	939	1 276	1 094	921
Rahoitustuotot ja -kulut	622	523	310	259	250	266	281	300	317	329
Vuosikate	4 801	1 946	-247	2 158	4 110	5 287	4 893	4 802	4 535	4 109
Poistot	4 796	3 414	3 621	4 021	3 866	3 760	3 721	3 708	3 694	3 678
Ylijäämä/alijäämä	137	-1 359	-3 718	-1 662	444	1 727	1 372	1 293	1 041	631
Kumulatiivinen ylij/alij.	5 535	4 175	457	-1 205	-761	965	2 337	3 631	4 672	5 303
Kumulatiivinen ylij/alij./as	566	433	48	-128	-81	104	255	400	521	597
Nettoinvestoinnit	8 506	6 055	5 000	4 850	2 650	4 500	3 495	3 460	3 424	3 390
Lainakanta 1000 eur	8 036	8 565	12 792	14 763	12 583	11 776	10 358	8 996	7 866	7 126
Lainakanta eur/as	822	888	1 340	1 563	1 347	1 273	1 131	992	877	802

Mihin riittää? Konsernin kriisimittaus, kun sopeutus ja alaskirjaukset on huomioitu

Konsernin kriisimittarit	TP 2017	TP 2018	Tpe 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Peruskunnan alijäämä	5 535	4 175	457	-1 205	-761	965	2 337	3 631	4 672	5 303
..Alijäämää 4 peräkkäisenä vuonna					Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin alijäämä €/as	489	335	-51	-228	-183	2	152	296	415	491
... 500 €/as ja 1000 €/as		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin vuosikate	7 022	3 779	1 586	3 991	5 943	7 120	6 726	6 635	6 368	5 942
Kunnan verot	20,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00	21,00
Konsernin lainamäärä	3 647	3 761	4 243	4 498	4 313	4 271	4 159	4 050	3 967	3 924
Suht velkaantuneisuus	49	52	58	56	53	51	49	47	45	44
Konsernin vuosikate		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Kunnan verot		Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Konsernin lainamäärä		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Suht velkaantuneisuus		Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Montako		0	2	2	2	2	1	1	1	1

Tasapainottamisohjelman seuranta

- Leppävirran kunnanvaltuusto päättää talouden tasapainottamisohjelman hyväksymisestä ja sen sisällyttämisestä talousarvioon ja taloussuunnitelmavuosille.
- Tarkastuslautakunta vastaa valtuuston päätösten toteuttamisen seurannasta
- Paketin keinot on vastuutettu ja johtoryhmä työskentelee pitkäjänteisesti tasapainottamiskeinojen täytäntöönpanemiseksi raportoiden hallitukselle ja valtuustolle osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.
- Tasapainottamisohjelman laatinut ohjausryhmä voi tarvittaessa jatkaa työtään vuoden 2021 ajan, jonka aikana se pitää huolta toimenpiteiden yksityiskohtien valmistelusta päättäen tarvittaessa (lisä)toimenpiteistä työn edetessä.

Palvelujen ja osaamisen kehä

Lisäpalveluja

Kehityspotentiaalin mittaus
Elinvoiman mittaus
Operatiivisen johtamisen tuki
Päätäjäkoulutukset
Kiinteistöverokartoitus
Palvelurakenteen auditointi
ja uudistaminen
Investointi- ja kannattavuuslaskelmat

Talous- ja toiminta-analyysi

Perustyökalu, jota sovelletaan joustavasti
eri tarpeisiin.

Strategiatyö

Tukea kuntalain mukaisen
strategian tuottamiseen.

Sopeutustoimien tuki

Palvelupaketti sopeutuksen
suunnitteluun ja läpivientiin.

Kuntajakoselvitys

Vapaaehtoiset ja erityiset
kuntajakoselvitykset.